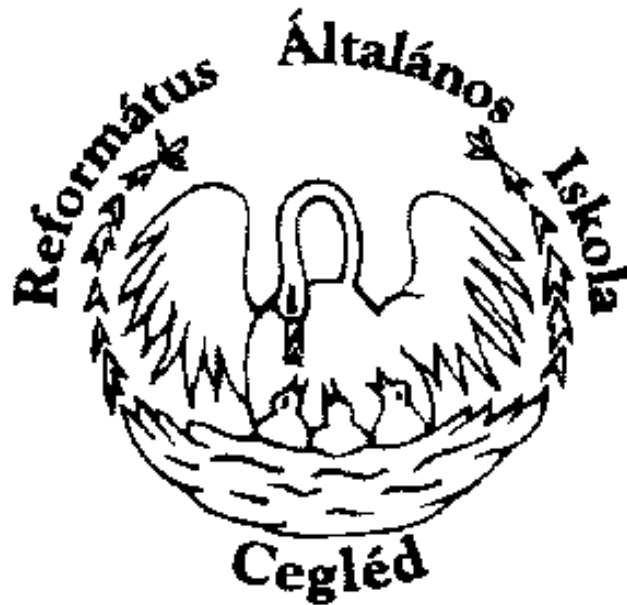

REFORMÁTUS ÁLTALÁNOS ISKOLA

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA II. HELYI TANTERV

Átdolgozva: 2010 június

Tartalomjegyzék:	
A helyi tanterv általános jellemzése.....	4
Iskolánk pedagógiai programja és a Nemzeti Alaptanterv kiemelt fejlesztési feladatai.....	4
A kompetencia alapú oktatás bevezetése.....	6
Általános fejlesztési alapelveink	7
A kulcskompetenciák fejlesztése.....	8
A fejlesztés területei és a kulcskompetenciák.....	9
A kompetencia alapú oktatás megvalósítását segítő módszerek.....	22
A nem szakrendszerű oktatás evezetése az 5.-és 6. évfolyamon	25
Magyar nyelv és irodalom.....	27
5. évfolyam	27
6. évfolyam	29
Matematika	31
5. évfolyam	31
6. évfolyam	32
Élő idegen nyelv.....	34
5. évfolyam	34
6. évfolyam	36
Művészeti Nevelés	37
VIZUÁLIS KULTÚRA.....	37
5. évfolyam	37
6. évfolyam	39
Ének-zene	41
5. évfolyam	41
6. évfolyam	42
Óraháló alsó tagozat és felső tagozat	44
Hagyományos tanrendű osztályok óraterve.....	44
Nyelvi, informatikai irányultságú osztály óraterve.....	45
Művészeti jellegű osztály óraterve.....	46
Tagintézmény óraterve	47
Részletes tantervek:	48
Alkalmazható tankönyvek, segédletek és taneszközök. A tankönyv és taneszköz kiválasztás elvei	49
A pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése.	50
Iskolai beszámoltatás és számonkérés feltételei	52
SNI-s tanulók értékelésének a rendje:	52
Az írásbeli beszámoltatások formája, rendje.....	52
Az iskolai írásbeli beszámoltatások rendje, korlátai:.....	53
Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli, szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai:.....	53
Az értékelés és a motiváció alapelvei	53
Személyes, szóbeli értékelés.....	54
Írásbeli, szöveges értékelés.....	54
A tanulók érdemjeggyel történő értékelése, osztályozása.....	54
A tanulók ellenőrzése és értékelése.....	55
A tanulók munkájának szöveges értékelése az 1-4 évfolyamon.....	56
A szöveges értékelés módja:.....	57
Az iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:.....	59

Iskolánkban a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:	59
.....	59
Az iskolai jutalmazás formái:	60
Az iskolai büntetés formái:	61
Az értékelés nyilvános fórumai	61
A tanulók fizikai állapotának felmérését célzó program	62
AZ ÁLTALÁNOS FIZIKAI TEHERBÍRÓKÉPESSÉG MINŐSÍTÉSE	63
Az iskolai mindennapos testedzés megvalósításának feladata, folyamata	64
ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	66
A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala:	66

A helyi tanterv általános jellemzése

Iskolánk olyan ember nevelését tűzte ki célul, aki hazájának hűséges polgára, társadalmának hasznos tagja, ugyanakkor Isten-hívő és egyházáért is áldozatkész igyekszik lenni. E kívánalmak nem gyengítik, hanem erősítik egymást. Szeretnénk egységet teremteni a hit, a műveltség valamint az egészséges, erkölcsös emberi élet között. A szülők valóságos igényeinek megfelelő, a birtokunkban lévő szellemi értékeket átadó, a rendelkezésünkre álló anyagi eszközöket felhasználó helyi tanterv készítése, összeállítása, meglévő részek adaptálásával volt a feladatunk.

Reményeink szerint iskolánk pedagógusai megvalósítják a helyi tantervben vázoltakat, hogy tanulónk meg tudjanak felelni a kor kihívásaink a nevelés-oktatás által megtanuljanak értelmesen, felelősen cselekedni. Tantervünkben a nevelés-oktatás tudatosan tervezett és megszervezett tevékenység.

Célunk a ránk bízott gyermekek személyiségének kiművelése. Minden lehetőség biztosítása arra, hogy átéljék emberi méltóságuk, szabadságuk következményeként a felelősséget önmaguk és társaik iránt.

Iskolánkban a hitoktatás a nevelés-oktatás szilárd alapja, az emberi kultúra megismeréséhez nélkülözhetetlen. Keresztény világnézetünk szilárd alapot biztosít a hagyománytisztelethez és a gyermekeink elé állított jövőkép megalapozásához. Pedagógusaink szeretettel nevelnek és tanítanak, fontos számukra a törekeny gyermeki személyiség gyarapítása, gazdagítása.

Iskolánk arculata:

Nyolc évfolyamos alapműveltséget oktató általános iskola vagyunk, mely napközis rendszerben dolgozik, a tanulók számára felkínált sokféle szakköri lehetőséggel.

Intézményünk szabad beiskolázású, korlátozás nélkül fogad tanítványokat Cegléd és vonzáskörzetéből.

Az Apáczai Tankönyvkiadó bázisiskolája vagyunk.

Célunk az ismeretek alapos elsajátíttatása, figyelembe véve az életkori sajátosságokat, a személyiségjegyeket és a képességek különbözőségét. A tanulók terhelhetőségét az óraterv kialakításánál maximálisan figyelembe vettük. A tantárgyak rendszerének kialakításában alapvető szempont volt, az alapképességek, képességek kialakítása (1-4. évfolyam), majd ezek intenzív fejlesztése (5-8. évfolyam).

Az egyes tantárgycsoportokat, tantárgyakat és az ezekhez kidolgozott tanterveket a NAT által előírtakhoz igazodva alakítottuk ki. A feldolgozandó tananyag és a követelmények meghatározásánál maximálisan figyelembe vettük a NAT által meghatározott szinteket. A Köznevelési Törvény 52. §-ban előírt kötelező időkeretre tervezett tananyag kiegészítő ismeretekkel is gazdagodott. Kiemelt szempontunk volt, hogy a tervezett tevékenységek a gyermeki adottságok minél szélesebb körét fedjék le.

Iskolánk pedagógiai programja és a Nemzeti Alaptanterv kiemelt fejlesztési feladatai
A NAT kiemelt fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákra épülnek. Összekötik a műveltségterületek bevezetőit és fejlesztési feladatait.

Énkép, önismeret

Az egyén önmagához való viszonyának alakításában alapvető célként tűzhető ki az önmegismerés és önkontroll, a felelősség önmagunkért, az önállóság, az önkifejezés igénye és az erre irányuló tevékenységek, valamint mindezek eredményeként a személyes méltóság.

Hon- és népismeret

Elengedhetetlen, hogy a tanulók ismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit. Fontos feladat a harmonikus kapcsolat elősegítése a természeti és a társadalmi környezettel, a nemzettudat megalapozása, nemzeti önismeret, a hazaszeretet elmélyítése és ettől elválaszthatatlan módon a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek, hagyományainak megbecsülése.

Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra

Európa a magyarság tágabb hazája. A tanulók magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká. Ismerjék meg az egyetemes emberi civilizáció legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit.

Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállamban a társadalom fejlődésének és az egyén sikerességének, boldogulásának s nem ritkán boldogságának is egyik fontos feltétele az egyén részvétele, a civil társadalom, a lakóhely szakmai, kulturális közösség életében. Az aktív állampolgári létezés ismeretek, képességek, megfelelő beállítottság és motiváltság szükséges.

Gazdasági nevelés

A gazdálkodás és a pénz világára vonatkozó tudás nélkül nem érthetjük meg a bennünket körülvevő világ számunkra fontos folyamatainak jelentős hányadát. Az iskolánk alapvető szerepet vállal abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak, mérlegelni tudják a döntéseikkel járó kockázatokat, a hasznot vagy a költségeket.

Környezettudatosságra nevelés

A nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezetmegővásra, elősegítse ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalomnak fenntartható fejlődését.

A tanulás tanítása

A tanulás a pszichikum tartós módosulása külső tényezők hatására, tehát nem csupán ismeretelsajátítás és figyelem, emlékezet működtetése, hanem valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését magában foglalja. A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait.

Testi lelki egészség

Az iskolánk nagy feladata és felelőssége, hogy a felnövekvő nemzedékeket egészséges életmódra nevelje, valamint minden tevékenységgel szolgálni kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, fiatalok egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik.

Felkészülés a felnőtt lét szerepeire

Fontos eleme a pályaorientáció, amelynek célja, hogy segítse a tanulók további iskola- és pályaválasztását. Az iskolának átfogó képet kell nyújtania a munka világról. Kiemelt

figyelmet igényel a rugalmasság, az együttműködés és a bizonytalanság kezelésének a képessége egyéni és társadalmi szinten egyaránt. A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttéléshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és állampolgári kompetencia tudatos, pedagógiaileg tervezett fejlesztése.

Tantervünk szerkezete:

(A felépítés szerkezetében a nagyobb egységtől a kisebb felé haladunk.)

- Műveltségterület
- Tantárgy egésze
- Tantárgy évfolyamonként
- Témakör - tananyag – követelmények

A kompetencia alapú oktatás bevezetése

A kompetencia alapú oktatás szükségszerűsége

*"Kevésbé az a fontos, hogy mit tanulnak a gyerekek az iskolában, inkább az, hogy hogyan tanulják, mert ez meghatározza a tudásuk felhasználását egész életük során."
(Max Plancot)*

Az elsajátítandó ismeretek meghatározása mindig könnyebb, mint megtalálni azokat a módszereket, amelyek növelik az elsajátítás hatékonyságát. Különösen fontos keresni azt az utat, amely a gyermekek számára könnyebbé teszi az ismeretelsajátítást, ugyanakkor segíti a szocializálódásukat.

A mai társadalmi viszonyok között erőteljesen megnőtt a tudás társadalmi súlya. A fiatalok életpályájának sikeressége azon alapszik, hogy mennyire képesek az iskolában olyan tudással és kompetenciákkal felvértezni magukat, amelyek birtokában képessé válnak a társadalom és a piacgazdaság jelen és jövőbeli igényeinek megfelelni, azokhoz folyamatosan alkalmazkodni.

Az az ismeretanyag, amit a tanulók az oktatás folyamatában el tudnak sajátítani, csak igen kis hányadát jelenti annak az információmennyiségnek, amelyet az egyetemes emberi ismeretek összességének tekinthetünk. Az információrobbanással még inkább igaz ez az állítás. Éppen ezért, a rohamosan bővülő és változó tudományos eredmények miatt szükséges az ismeretszerzés módjának megváltoztatása.

A Nemzeti Alaptanterv, mint központi tartalmi szabályozás alapján az iskolai tanterv szerves részévé tesszük a tanulási technikák, módszerek megtanítását. Ennek a változásnak való megfelelés egyik lépcsője a kompetencia-alapú oktatás bevezetése.

A hagyományos oktatási forma az ismeretek megtanulását, a tanulók által készen kapott, mechanikusan elsajátított ismereteket helyezi előtérbe, s a gondolkodás, ítéletalkotás készségeinek fejlesztésére kevés lehetőséget teremt. Ebben az esetben a tanulók tudását a memorizált ismeretek mennyisége jelzi.

A meglévő ismeretek tevékeny felhasználásával megszerezhető tudás elsajátításához azonban olyan gondolkodási képességek szükségesek, mint a problémamegoldó-gondolkodás, a kritikai gondolkodás, a logikus gondolkodás, analízis, szintetizálás. E képességek

fejlesztése a megszokottól eltérő tanítási-tanulási folyamatot kíván. Ennek érdekében alakítjuk át az iskola Pedagógiai Programját, ezzel együtt a pedagógiai kultúrát. Ez természetesen az iskola nevelőit szakmai megújulásra készíteti, melyben változik szemléletük, fejlődik pedagógiai módszertanuk, ami elősegíti az elvárt eredmények teljesítését.

Az iskolánkban bevezetésre kerülő kompetencia alapú oktatás a központi programban meglévő kompetencia-alapú oktatási programcsomagok, módszertani eljárások, digitális tartalmak befogadását és a bevezetésükhöz szükséges feltételrendszer megteremtését szolgálja.

Ennek kiemelt területei:

- a szövegértési-szövegalkotási,
- a matematikai-logikai,
- idegen nyelvi,
- életpálya építési kompetencia.

A kompetencia-alapú tanítási, tanulási módszerek bevezetéséhez szükséges a tantestület tervszerű és tudatos - beleértve az intézményvezetés tagjait is - szervezett továbbképzéseken való részvétele.

A nevelőtestület feladata egyrészt a kompetencia programcsomagok adaptációja, az intézmény tanulóinak szociokulturális sajátosságainak és az intézmény adottságainak figyelembevételével történő beépítése és alkalmazása.

Ennek során minden képzésbe bevont pedagógus az általa vállalt kompetenciaterülethez kapcsolódó fejlesztési téma kidolgozását és gyakorlati megvalósítását vállalja, azzal a céllal, hogy az új módszereket és eszközöket az intézmény minden pedagógusa megismerje és munkája során alkalmazza.

Általános fejlesztési alapelveink

Gyermekközpontúság

Tantervi fejlesztéseink elsősorban a gyerekek fejlődésének érdekét szolgálják, így minden tevékenységet annak rendelünk alá, azt vesszük figyelembe, hogy azok miként hatnak a tanulókra (s nem azt, hogy melyik egyszerűbb, kényelmesebb és olcsóbb).

Gyakorlatközpontúság és alkalmazható tudás

A programban prioritást kap az a szemlélet, hogy a tanulók a tanulási folyamat során minél önállóbban és a lehetőségek szerint a valós környezetben szerezzék meg a mindennapi életben, a közvetlen természeti és társadalmi környezetben megismerhető tudáselemeket. A hasznosítható, folyton változó társadalmi környezet igényeinek megfelelő ismereteket kell a műveltségi területnek közvetítenie, az azzal kapcsolatos tudást kell átadnia.

A tudás- és a képességfejlesztés helyes arányának megtalálása

Képességet fejleszteni ismeretek nélkül nem lehet, ezért a műveltségterületi fejlesztésben mindkettőnek megfelelő teret kell biztosítani. Mivel azonban a tudásfejlesztésnek nagyobb hagyományai vannak, módszertana kidolgozottabb.

A képességfejlesztésre is kiemelt figyelmet kell fordítani. A tantervi programok, modulok kidolgozásakor arra törekszünk, hogy a képességfejlesztési módszereket a hozzájuk kapcsolódó tartalmi lehetőségekkel együtt alkalmazzuk.

Képesség- és személyiségfejlesztés

A programfejlesztés során az értelmi képességek fejlesztése mellett kiemelt fontosságúként kezeljük a tanulói személyiség egészének fejlődését szolgáló tevékenységterületeket: a szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztését, a társadalmi érzékenység, a nyitott, befogadó és empátikus személyiség kialakítását, a társas aktivitást.

Új típusú tanári attitűd

Olyan tanulási programokat vezetünk be és dolgozunk ki, amelyek nem előadó tanárt igényelnek, hanem a tanulási folyamatot irányító, segítő, támogató és innovatív pedagógust.

Tevékenységek központú tanítási-tanulási gyakorlat megvalósítása

Olyan tanulási programokat dolgozunk ki, amelyek során - az életkori sajátosságoknak megfelelő szinten - élményszerű helyzetek teremtésével a tanulók tapasztalatokat szereznek, maguk fedezik fel a környezeti elemek közötti kapcsolatokat és összefüggéseket, azokból következtetéseket vonnak le, korábbi tapasztalataikat, ismereteiket és készségeiket alkalmazzák.

Lehetőséget teremtünk arra, hogy a tanulók megfogalmazzák egyéni és csoportosan kialakított véleményeiket, azokat meg tudják vitatni, érvekkel alátámasztani és meg tudják védeni.

Differenciált fejlesztés és esélyegyenlőség

Differenciált tanulásszervezési módszercsomagokat alkalmazunk, amelyek lehetővé teszik a tanulók személyi szükségleteinek, tudásának, képességeinek, érdeklődésének és érdekeltségének megfelelő fejlesztést.

Alkalmazzuk a heterogén összetételű csoportok együttes kezelésének módszereit.

Ugyanakkor igyekszünk elérni, hogy a tanulóknál kialakuljon az igény arra, hogy - egyéni képességeik, lehetőségeik figyelembevételével - egész életük során képezzék magukat, bővítsék (földrajzi-környezeti) ismereteiket.

Fokozatosság és folyamatosság

Előnyben részesítjük azokat a programokat, modulrendszereket, amelyek egymásra épülnek, amelyek a folyamatosságot, a folytonosságot teremtik meg. Számolnak a tanulók különböző ütemű képességfejlődésével, az egyes képesség- és kompetencterületek éveken át tartó fejlődési folyamatával.

Valóságos tanulási környezet

Az ismeretszerzés a hagyományosnál nagyobb mértékben épül a valóságra, annak közvetlen és közvetett megtapasztalására, megfigyelésére és vizsgálatára.

A tanulás hozzásegíti a tanulókat ahhoz, hogy kedvező kapcsolatuk alakuljon ki a környezettel. A tartalmakat és a megközelítéseket úgy választjuk meg, hogy a tanulási helyzeteket a terepmunkán keresztül tapasztalják meg.

A kulcskompetenciák fejlesztése

Az oktatásnak alapvető szerepe van abban, hogy az európai polgárok megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához.

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári létehez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.

Mindegyik egyformán fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban.

Felértékelődik az egyén tanulási kompetenciájának fejlesztése, mert az emberi cselekvőképesség az egész életen át tartó tanulás folyamatában formálódik.

Sok kompetencia részben fedi egymást, és egymásba fonódik: az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik terület kompetenciáit. Hasonló egymásra építettség jellemzi a kulcskompetenciák és a kiemelt fejlesztési feladatok viszonyát.

A műveltségterületek fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákat összetett rendszerben jelenítik meg. Számos olyan fejlesztési terület van, amely mindegyik kompetencia részét képezi: pl. a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése.

A fejlesztés területei és a kulcskompetenciák

A kompetencia ebben a felfogásban az ismeretek alkalmazási képessége és az alkalmazáshoz szükséges megfelelő motivációt biztosító attitűdök összessége.

Kompetencia alapú oktatáson a képességek, készségek fejlesztését, az alkalmazásképes tudást középpontba helyező oktatást értjük. Ez lehetővé teszi, hogy a külön-külön fejlesztett kompetenciák beépüljenek, és alkalmazásuk életszerű keret, értelmet nyerjen a gyerekek számára. Ennek egyik elengedhetetlen feltétele a pedagógiai módszertani kultúra megújítása, melynek lehetséges eszköze a problémaközpontú tanítás, a cselekvésből kiinduló gondolkodásra nevelés, a felfedezett tanítás-tanulás, a megértésen és tevékenységen alapuló fejlesztés.

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben.

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek stb. során.

A szókincs, a funkcionális nyelvtan vagy az egyes nyelvi funkciók biztos ismerete az anyanyelvi kommunikáció feltétele. Ez az ismeretanyag felöleli a szóbeli kapcsolattartás fő típusait, az irodalmi és nem irodalmi szövegek egész sorát.

Az anyanyelvi kompetencia feltételezi, hogy a tanuló rendelkezik azzal a képességgel, hogy szóban és írásban kommunikálni tud a legkülönbözőbb helyzetekben. A kommunikációs folyamatot figyelemmel kíséri, a célnak és a helyzetnek megfelelően alakítani tudja. Képes érveit a helyzetnek megfelelően kifejezni, meggyőzően tolmácsolni.

Folyamatos feladat a szókincs gyarapítása, a szavak jelentésének megismerése, hisz az anyanyelvi kommunikáció egyik feltétele a megfelelő szókincs ismerete. Rendelkeznie kell a tanulónak azzal a képességgel is, hogy figyeljen a címzettre és a kommunikációs helyzetre.

A pozitív attitűd magában foglalja a kritikus és építő jellegű párbeszédre való törekvést, az esztétikai minőség tiszteletét, mások megismerésének az igényét.

A tanuló a társaival együttműködő, kooperatív tevékenységformákban olyan képességekre is szert tesz, amelyeket majd a munkája során is hasznosíthat.

A kompetenciák egymásba fonódnak, az egyik kompetenciaterülethez szükséges elemek támogatják a másik terület kompetenciáit. Ez különösen érvényes az anyanyelvi kommunikációra. A kezdeményezőképeség és vállalkozói, valamint a matematikai kompetencia magában foglalja az anyanyelvi kommunikáció képességét is.

Az anyanyelvi kommunikáció az anyanyelv elsajátításának eredménye, amely kapcsolódik az egyén megismerő képességének fejlődéséhez. Az anyanyelvi kommunikáció feltétele a megfelelő szókincs, a funkcionális nyelvtan és az egyes nyelvi funkciók biztos ismerete. A szókincs intenzív fejlesztése minden műveltségi területen cél.

A nyelvtani ismeretek elsajátítását konvencionális alapokra helyeztük, azaz a szemben álló nyelvészeti nézetek közül a konvencionálist helyeztük előtérbe, mivel úgy gondoljuk, az általános iskola alapozó és fejlesztő szakasza nem alkalmas színtér nyelvészeti viták lefolytatására. Ugyanakkor el akartuk kerülni azt, hogy a tanulók nyelvi dogmákban gondolkodjanak. A hipotézisek alkotását segítjük, ha rámutatunk arra, bizonyos kérdésekben a nyelvészek is ütköztetik álláspontjukat. Ezzel felhívjuk a figyelmet a nyelv állandó változására, a nyelvészeti kutatások fontosságára.

A kompetenciák részben fedik egymást, egymásba fonódnak: az egyik területhez szükséges elemek támogatják a másik terület kompetenciáit. Ez fokozottan érvényes az anyanyelvi kommunikációra. A kezdeményezőképeség és vállalkozói, valamint a matematikai kompetencia magában foglalja az anyanyelvi kommunikáció képességét is. Például a tervekészítés feltételezi az információk megértését, az írásbeli szövegalkotást. Ugyanez vonatkozik a matematikai utasítások megértésére, a válaszok megfogalmazására. Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség kompetenciája már nevében utal az anyanyelvi kompetenciával való szoros kapcsolatára: az esztétikai minőség tisztelete, mások véleményének elfogadása, az élmények és érzések kreatív kifejezése .

Integrált magyartanítás – a nyelv és az irodalom új viszonya

A szövegértés-szövegalkotás kompetenciájának fejlesztése az eddig döntően kronologikusan szervezett irodalomoktatás és leíró nyelvtan tanítása helyébe az integrált nyelvi-irodalmi-kommunikációs képességek fejlesztését szolgáló magyartanítást állítja. Ennek része a kommunikációs képesség hatékony fejlesztése:

- a kommunikáció tudatos stratégiáinak felépítése különféle közlési helyzetekben és szövegtípusokban;
- a kommunikációs magatartásmódok és tevékenységek egyszerre kreatív és normatív használata;
- az egyéni közlési stratégiák kialakítása és használata;
- a nyelvi norma, illetve az attól való célszerű eltérés lehetőségei közti választás képessége;
- a nyelvi problémaészlelés képességének folyamatos fejlesztése;
- a szövegértési és szövegalkotási automatizmusok kialakítása az egyes szövegtípusok szerkezeti és jelentéstani jellemzőinek felfedeztetésével;

- a nem verbális önkifejezés képességének fejlesztése, illetve a partner nem verbális jelzéseinek értelmezése.
- A kommunikációs képességfejlesztés a szövegértési-szövegalkotási kompetencia fejlesztésének feltétele. A működő nyelv vizsgálatával a szövegértés a következő szempontok szerint valósítható meg:
 - a szöveg grammatikai alapjainak felfedeztetése és kommunikatív alkalmazása;
 - nyelvi adatokkal műveletek végzése;
 - szabályfelfedeztetés: a kontextus hatása a közlések jelentésére és formájára;
 - a lineáris építkezés grammatikai szabályainak alkalmazása;
 - a szavak, terminusok, mondatok és szövegkörnyezetek kétirányú viszonyainak felismertetése és alkalmazása;
 - szövegtípusok interpretálása és alkotása;
 - a szöveg logikai és tematikus szerkezete, nyelvtani tulajdonságai és a kommunikációs helyzet egysége, mint problémamegoldó stratégia;
 - a szöveg háttéradatainak és előfeltevéseinek szerepe a szöveg értelmezésébe;
 - a racionális és sikeres vita stratégiáinak elsajátítása.

Az átfogó magyartanítás az olvasást konstruktív (az olvasó a szavakból, mondatokból megalkotja magában a szöveg által felidézett világot, valóságdarabot, jelentés-összefüggést), mozgósítható előismereteken (az előzetes ismeretek folyamatos és tudatos mozgósításán) alapuló, cél által vezérelt, szelektív, erősen az olvasó motivációjától függő szövegértési tevékenységként kezeli. Természetesen más az olvasás értelme, célja a mindennapi, gyakorlatias hasznú szövegek esetében és más a szépirodalmi művek olvasásakor. Az első esetben az olvasó többnyire már valamilyen gyakorlati céllal fordul a szöveghez, míg az utóbbiban az esztétikai élvezet, a játék, a kikapcsolódás vagy a másokon keresztül önmegértés a cél.

A szövegértés-szövegalkotás programja nem az irodalomtörténetet vagy a műfajelméletet „tantervesíti”, illetve „tankönyvesíti”, hanem abból indul ki, hogy a jó olvasóban bizonyos képességek potenciálisan működésbe lépnek, ezért elsősorban ezeket kell tudatosan és módszeresen fejleszteni.

Szövegértés-szövegalkotás 1–4. évfolyam

A fejlesztés célja, hogy dinamikus és rugalmas megoldást kínáljon a 21. században felnövő gyermekek fejlesztési igényeire figyelő, korszerű és nyitott, „új iskola” megvalósulására.

Tevékenységünk lényege, hogy a kisiskolások nevelésének legkiválóbb hagyományait megőrizve és továbbfejlesztve, az alternatív pedagógiák jól bevált gyakorlati tapasztalatait felhasználva, egyúttal a neveléstudomány legújabb eredményeire is építve új utakat keressünk a kisiskolások kommunikációs kultúrájának, a szövegértés, szövegalkotás kompetencterület mainál eredményesebb fejlesztéséhez.

A program jellemzői

Pedagógiai alapküldetés a kisiskolások kompetencia alapú fejlesztéséhez a szövegalkotás és szövegértés területén.

A gyermek egyéni fejlődési jellemzőihez igazodó pedagógiai szemléletmód ösztönzésével növeli a sajátos nevelési igényű diákok együttnevelésének, eredményes fejlesztésének esélyeit.

A program – felfelé nyitott, többféle elágazási lehetőségnek utat engedő szabályozottságával – kedvez a gyakorlatban szükség szerint alkalmazható többféle módszertani eljárásrendszer megjelenésének.

A kompetencia alapú tanulási stratégiát részesítjük előnyben, ezért – tekintettel a korosztály jellemzőire – a kezdő olvasás- és írástanításban kiemelt szerepet kap a cselekvéses tanulás.

A tanulási motiváltság fenntartása érdekében – amely az egész életen át tartó tanulás szempontjából meghatározó – a korai tanulási kudarcok megelőzésére elvárja a tanuló fejlődésére figyelő, megnyújtott alapozás beépítését a tanulás folyamatába (pl. az olvasás és írás jelrendszerének elsajátítása előtt vagy az elemi szintű anyanyelvi ismeretek tudatosításának előkészítésekor).

A tanulók fejlesztésére javasolt tevékenységrendszer a tapasztalatszerzésen alapuló megismerést, a kooperatív tanulási technikákat és az egyéni fejlettséghez igazodó differenciált fejlesztést generálja, amely kikényszeríti az ilyen irányú taneszköz-fejlesztést és metodikai kultúra elterjedését.

A program legmarkánsabb új vonása, hogy a kompetenciaterület fejlesztési feladatait, illetve azok megvalósulását nem tanévekben, hanem folyamatban jelöli meg.

Ezzel reális esélyt teremt a tanulók kulturális, képességbeli és tanulási szükségletekben megmutatkozó különbözőségeinek kezelésére; minőségi elmozdulást hozhat a lényegesen hatékonyabb alapozás tekintetében; megelőzhető a lemorzsolódás.

A diákok továbbhaladása saját fejlődési ívük mentén folyamatos. Ezért a továbblépés belső lépcsőfokai nem tanévenkénti követelményekben jelennek meg, hanem a kompetenciaterület alrendszerében leírt tevékenységek egymásra épülő, hierarchikus fejlettségi szintjeiben. Így a teljesítés nem mesterségesen, kívülről ütemezett, hanem a tanuló személyiségfejlődésének belső feltételeitől függően egyéni meghatározottságú. A továbbhaladási feltételeket, a fejlesztés várható eredményeit ezért a 4. tanév végére, az alsó tagozat befejező szakaszára határozzuk meg.

A magyar nyelvi és irodalmi nevelést a program a nyelvi tevékenységek komplex fejlesztésére alapozza. A tanítási feladatokat a szövegértés, szövegalkotás fejlesztésének rendeli alá.

A nyelvtan tanítását nem a leíró nyelvtan rendszerére építi fel, hanem kommunikációs helyzetekben – a kommunikációs szándék és a közlésben betöltött szerep szempontjából vizsgálva a nyelv alkotó elemeit – tervezi a nyelvhasználat tudatosításának és igényessé fejlesztésének folyamatát.

A tanulást ebben a felfogásban két pedagógiai elv szabályozza: az induktivitás és a probléma centrikusság. Azaz az ismeretek helyett a képességfejlesztés kerül a középpontba, melyben a tapasztalás, a problémamegoldó feladathelyzetekből kiinduló, készségeket fejlesztő gyakorlati tevékenységé a vezető szerep.

Ilyen módon lehetővé válik, hogy az alsó tagozatos tanulók sokrétű és elnyújtott tapasztalatszerző tevékenység eredményeképpen juthassanak az elemi szintű anyanyelvi ismeretekhez, s – az eddig megszokott gyakorlattól eltérően – az absztrakt szintű ismeretek (pl. a szófajtan) átkerülnek a felső tagozat, sőt a középiskola tananyagába.

A bevezető és a kezdő iskolaszakaszban a biztonságos nyelvhasználat megalapozását támogató tapasztalatszerzés fő nyelvészeti témái a hangtan és a stilisztika területéről származnak. A vizsgálódás fő terepe: a beszédhangok és a beszéddallam, valamint a szavak és kifejezések stílusértéke. Ez lehetőséget kínál néhány alapvető nyelvhelyességi és helyesírási szabályszerűség felismerésére és gyakorlására is.

Mivel a tapasztalatszerzés feltételeit a beszéd, az olvasás-szövegértés és az írás-írás használat kínálja a legtermészetesebben, a gyermekbarát képességfejlesztő programban az anyanyelvi fejlesztés feladatai és tevékenységei nem elkülönülten, önálló tartalmi egységként jelennek meg, hanem az anyanyelvről való tapasztalatszerzés, a beszédfejlesztés, a szövegértés és az írás használat szolgálatában állnak, s az adott fejlesztési terület tartalmába integrálódnak.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint pl. a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

Az idegennyelv-tanulás hatékonyságának növelése érdekében szükség van az iskolában folyó idegennyelv-tanítási gyakorlat megújítására. A modernizációt kompetencia alapú nyelvtanítási programok kidolgozásával és fokozatos bevezetésével kívánjuk megvalósítani. Ez a kommunikatív nyelvi kompetencia fejlesztését jelenti. Ennek érdekében olyan oktatási programcsomagokat dolgoztunk ki, amelyek figyelembe veszik a tanulók életkori sajátosságait, érdeklődését és ismereteit; témakörök, beszédzándékok és szituációk köré szerveződnek; és lehetővé teszik, hogy a tanulók értelmes cselekvések során, kommunikatív feladatok végrehajtása közben sajátítsák el az idegen nyelvet.

A tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása és folyamatos fejlesztése során három szempontot kell figyelembe venni: egyrészt a tanulók és a társadalom szükségleteit; másrészt azokat a tanulók által elvégzendő feladatokat, amelyek e szükségletek kielégítéséhez elengedhetetlenek; harmadrészt pedig a feladatok elvégzéséhez szükséges, kialakítandó, fejlesztendő kompetenciákat.

Az idegen nyelvi kommunikatív kompetencia fejlesztésére irányuló programok az általános és középiskolai korosztálynak és nyelvtanáraiknak szólnak. A sikeres nyelvtanulás egyik alapvető feltétele a nyelvileg és módszertanilag is jól képzett, motivált nyelvtanár. A fejlesztés során így kiemelkedő szerepet kap a tanártovábbképzés, valamint a programmegvalósítás mentorálása, szakértése és a támogatói rendszer kiépítése. Fontos, hogy az iskolákban – településtől és iskolatípustól függetlenül – egyforma arányban legyenek jól képzett szaktanárok, mert csakis így biztosítható az esélyegyenlőség.

Az idegen nyelvi programcsomagok

Az idegen nyelvi kommunikatív kompetencia fejlesztésére olyan modulrendszerű programcsomagokat alkalmazunk, amelyek az adott nyelvkönyv vagy nyelvi program mellett kiegészítő anyagként használhatók. A fejlesztés újszerűsége és jelentősége a korszerű nyelvtanítási módszerekben, a tanári-tanulói szerep újragondolásában és a hazai nyelvoktatás szükségleteihez és feltételeihez való alkalmazkodásban van. Célunk, hogy a modulokban megjelenő, részletesen leírt új módszerek beépüljenek a nyelvtanítás mindennapos gyakorlatába, és elősegítsék a tanulók hatékony nyelvtudásának kialakulását.

A modulok rendszerének kidolgozását a készségfejlesztés fókuszja, a nyelvtanulók életkora, érdeklődési köre és nyelvi szintje határozza meg. Egy-egy korosztály számára így többféle nyelvi szinten kínálunk modulokat változatos készségfejlesztési fókuszokkal a tanulók érdeklődésére épülő témákban. A tananyagokat úgy állítottuk össze, hogy különböző helyzetekre – különböző nyelvi előképzettségű tanulócsoporthoz, eltérő iskolai háttér, változó mértékű motiváció stb. – adaptálhatók legyenek. Az egy-egy nyelvtanuló csoporton belül kialakult különböző nyelvi szintek vagy eltérő ütemben fejlődő részkészségek egyidejű fejlesztésére a modulban megjelenő differenciált tevékenységek nyújtanak lehetőséget.

A kötelező nyelvtanulás szakaszában az idegen nyelvi modulok akár a tananyag 50%-ára kínálnak változatos és alternatív fejlesztési lehetőséget. A modulok kidolgozásakor alapelveként jelöltük meg az adaptálhatóság szempontját. Így a készségfejlesztés területeit és a

témaköröket tekintve a modulok bármely nyelvkönyvcsaládhoz jól illeszthetők, kiegészíthetők, vagy az egyes nyelvkönyvi fejezetek a modulokkal kiválthatók.

Az idegen nyelvi kompetencia fejlesztésére használt tananyagok legfőbb célja a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának, ezen belül elsősorban a tanulók beszédképességének fejlesztése. A programban kiemelt hangsúlyt kap a beszédképesség és a szövegértés fejlesztése egyrészt autentikus anyagokon, másrészt a tanulók számára értelmes és motiváló tevékenységeken keresztül.

A nyelvi készségek integrált fejlesztésére projektmunkában, tantárgyközi tartalmak felhasználásával kínálunk lehetőséget.

Az idegen nyelvi fejlesztés módszertani alapelvei

Az idegen nyelv tanításának módszereit a nyolcvanas évektől kezdve a nyelv kommunikatív szemlélete határozza meg. A tanítási-tanulási folyamat középpontjában a tanuló áll, aki szükségletei kielégítésére az idegen nyelv alkalmazásával kommunikatív tevékenységeket hajt végre. E változás mentén a hagyományos, a nyelv rendszerének megtanítására irányuló módszerek helyét fokozatosan átveszik a tanuló- és tevékenység-központú módszerek, ami együtt jár a tanári és tanulói szerepek megváltozásával, valamint az osztálytermi nyelv bővülésével.

A tanulóközpontú szemlélet mellett a korszerű nyelvtanítási-nyelvtanulási eljárások másik sarkalatos eleme a feladat. A kommunikáció szerves része az olyan feladat, amelyben a résztvevők interakciót, produkciót, recepciót vagy közvetítést végeznek, illetve ezek közül két vagy több elem kombinációját alkalmazzák. A kommunikatív cél elérése érdekében ezek a feladatok megkövetelik a jelentés megértését, tisztázását és kifejezését.

Legjellemzőbb módszerek és munkaformák az idegen nyelvi kompetencia fejlesztésében: a felfedezés, a megbeszélés, a vita, a dráma, a játék, a páros és csoportmunka, valamint a projektmunka.

Az osztálytermi környezetben végzett tevékenységek, feladatok változatos szervezése számos lehetőséget kínál a tanulóknak a csoportos, páros vagy egyéni munkára. A munkaformák váltakozása motiválja a tanulót, valamint alkalmat teremt az új szerepek kipróbálására tanuló és tanár számára egyaránt. A tanár mint szervező, segítő szerepel egy-egy feladat elvégzése során.

A kommunikatív nyelvtanítás egyik jellemző formája a projektmunka, amelynek keretében a tanulók egy közös cél elérése, illetve egy közös produktum létrehozása érdekében működnek együtt. A projektmunka jellemzője, hogy a feladatok egy része a tanórán kívül is elvégezhető. A különböző munkaformák mind hozzájárulnak az önálló tanulóvá neveléshez, ami az egész életen át tartó nyelvtanulás elengedhetetlen feltétele.

Az idegen nyelv tanulására számos lehetőség kínálkozik a tanórán kívül is. Az internet, a televízió, a könyvek, újságok kiváló lehetőséget nyújtanak a nyelv kommunikatív helyzetekben történő alkalmazására. Az életszerű helyzetekben idegen nyelven megfelelni tudó tanuló a nyelvet, mint eszközt használja céljai elérésére. Az így szerzett sikerélmény önbizalmat ad, és a további tanulásra is motiválóan hat.

Az idegen nyelvi kompetencia kapcsolódása más kompetenciaterületekhez

A fejlesztés keretein belül több kapcsolódási pont is mutatkozik az idegen nyelvi kommunikatív kompetencia és más kompetenciaterületek között. Az idegen nyelvi kommunikatív kompetencia fejlesztése szorosan összefonódik, és állandó kölcsönhatásban van egy sor más kompetencia fejlesztésével. Kiemelten fontos az idegen nyelvi és az anyanyelvi kommunikatív kompetencia integrált fejlesztése. Mind a szövegértés, mind a szövegalkotás területén számos olyan kapcsolódási pont adódik, amelyek mentén az integráció megvalósítható. A nyelvet célként és eszközként alkalmazó szemlélet, a

módszerek, a tanári-tanulói szerepek, a tevékenységekre épülő felfedező tanulás mind az integrációt segítik. Az idegen nyelvi és az anyanyelvi kompetencia fejlesztése így együttesen, egymással kölcsönhatásban erősíti a kommunikáció fejlesztését.

A szociális, életviteli és környezeti kompetenciák fejlesztésének területén is kínálkozik lehetőség az integrációra. Az idegen nyelv tanítása során számos olyan módszer, munkaforma alkalmazására van lehetősége a nyelvtanárnak, amely a szociális kompetencia fejlesztését segíti. Az életviteli és környezeti kompetenciák fejlesztésének lehetséges kapcsolódási pontjai a nyelvi tartalmak szintjén jelenik meg a tananyagban.

Az informatikai és kommunikációs technikák alkalmazása szintén olyan terület, amely sok kapcsolódási pontot mutat az idegen nyelvi kompetencia fejlesztésével. Az idegen nyelvi modulok fejlesztésében fontos szerepet játszik a számítógép és az internet felhasználása. A fejlesztés súlypontja itt a nyelvtanárok továbbképzése lesz a számítógép adta lehetőségek kihasználásában az idegen nyelv tanítása során

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia – eltérő mértékben- felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok, táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

A matematika műveltségterületének teljes egészét lefedik. Olyan tananyagszervezési-módszertani megoldásokat alkalmazunk, amelyek lehetővé teszik, hogy a tanulókat bevonjuk a tudás- és készségsajátítási folyamatába. Átalakul a matematikatanítás egész folyamata. Erős hangsúlyt kap a tevékenység-központú módszertan. A játék és az eszközhasználat, a megfelelő tanulási környezet kialakítása, a kooperatív tanulási technikák alkalmazása dominálja a folyamatokat. Megteremtődik a lehetőség arra, hogy a tanulók saját tanulási tevékenységüket felidézzék, reflektáljanak rá. A matematikatanulás alapja a cselekvő, személyes tapasztalatszerzés. A jó munkakörnyezet egyik feltétele a tévedés és a vita szabadságának biztosítása.

A kidolgozásra kerülő programcsomagok az alább felsorolt készségek, képességek közül a számlálás, számolás, mennyiségi következtetés, valószínűségi következtetés, becslés, mérés, mértékegység-váltás, szövegesfeladat-megoldás, problémamegoldás, rendszerezés, kombinativitás, deduktív következtetés, valamint az induktív következtetés fejlesztését segítik elő.

A matematikai kompetencia készség- és képességkomponensei

A matematikai kompetencia a „matematikai tantárgyi ismeretek, a matematika specifikus készségek és képességek, általános készségek és képességek, valamint motívumok és attitűdök együttese”.

A nyolc év során tudatosan kell fejleszteni a tanulók lényegkiemelő képességét, analízis és diszkussziós képességét, átfogó, nagyobb összefüggések felfedezésére is képes gondolkodását. Erre irányul a matematika oktatásban a sokféle logikai feladat, a felfedezett tanítás, az ismétlés, a rendszerezés, a szövegelemzés, a megoldások vizsgálata, a matematikai tartalmú játékok, és a tanár egyéniségétől, igényeitől függő, változatos módszertani megoldás.

Kiemelt cél a matematikai kompetenciák megszerzése, amelyeket új módszerek bevezetésével lehet elősegíteni. Ilyenek például a csoport-, illetve a projektmunkák. A

közösen, csoportban (vagy párban) végzett munka során ki kell alakítani a tanulók közötti együttműködést, a helyes munkamegosztást, az egyéni és a közösségi felelősségvállalást.

A közös eredmény érdekében előtérbe kell kerülnie az egymás személyének tiszteletben tartásának, a szolidaritásnak, a toleranciának, a segítőkészségnek.

Ebben a szocializációs folyamatban könnyebben fejleszthetők a tanulók egyéni képességei, könnyebben kialakul az intenzív érdeklődés és a kíváncsiság, ami elősegíti a hatékonyabb tanulást.

„A matematikai kompetencia: az alpműveletek és arányképzés alkalmazásának képessége a mindennapok problémáinak megoldása érdekében, a fejben és papíron végzett számítások során. A hangsúly a folyamaton és a tevékenységen, valamint a tudáson van. A matematikai kompetencia felőleli – eltérő fokban – a matematikai gondolkodásmód alkalmazásának képességét és az erre irányuló hajlamot (logikus és térbeli gondolkodás), valamint az ilyen jellegű megjelenítést (képletek, modellek, szerkezetek, grafikonok, táblázatok).

A matematika kompetenciához szükséges tudás magában foglalja a számok, a mértékek és szerkezetek, az alpműveletek és alapvető matematikai fogalmak és koncepciók és azon kérdések megértését, amelyekre a matematika válasszal szolgálhat.

Az egyénnek rendelkeznie kell azzal a készséggel, hogy alkalmazni tudja az alapvető matematikai elveket és folyamatokat a mindennapok során, otthon és a munkahelyen, valamint hogy követni és értékelni tudja az érvek láncolatát. Képesnek kell lennie arra, hogy matematikai úton indokoljon, megértse a matematikai bizonyítást és a matematika nyelvén kommunikáljon, valamint hogy megfelelő segédeszközöket is alkalmazzon.”

A matematika terén a pozitív hozzáállás az igazság tiszteletén és azon a törekvésen alapszik, hogy a dolgok okát és azok érvényességét keressük.

Készségek ~ számlálás, számolás, becslés

Gondolkodási képességek ~ rendszerezés, deduktív és induktív következtetés

Kommunikációs képességek ~ relációszókincs, szövegértés, térlátás

Tudásszerző képességek ~ problémaérzékenység, megoldás, metakogníció

Tanulási képességek ~ figyelem, emlékezet

A matematikai ismereteknek igen szigorú felépülési rendjük van. Az egyes témák egymást feltételezik, egymást segítik, ezért ezek felépülésének logikájára fűzzük fel a pedagógus munkáját. A fejlesztés különféle területei szintén illeszkednek egymáshoz. A tevékenységek rendjét döntően a gyermekek életkori és egyéni sajátosságai határozzák meg.

A problémafelvetés, ahol csak lehet, életszerű helyzetekből indul ki, ez a gyermekeket körülvevő világ jobb megértését segíti. Az egyes témakörök feldolgozása során a hagyományos módszerek mellett a számítógép használata is szerepet kap.

A „bemenet vezérlésű építkezés” a kezdő szakaszban a pedagógus számára jelöl ki feladatokat, és kisebb hangsúlyt kapnak a gyermekkel szemben támasztott elvárások. Elsősorban a haladás irányát kívánja kijelölni, és a fejlesztés várható eredményeit fogalmazza meg.

A kezdő szakasz végére körvonalazódik az elérendő minimális szint, amely a következő szakasz biztonságos elkezdését teszi lehetővé, és körvonalazódnak azok a képességek is, amelyek a matematikatanulás folytatásának feltételét jelentik.

Természettudományos kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló

kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket.

A 7–8. évfolyamokon a természettudományos nevelés eredményeként kialakul a gyerekekben az általános, az élet hétköznapi folyamataiban, az állampolgári léttel összefüggő döntésekben használható tudás. A három hagyományos természettudományi részműveltség-terület tanítása az iskolában együttműködésben kell, hogy történjék. Fontos, hogy a természetről formált kép egységes legyen, attól függetlenül, hogy a tanítás a helyi tantervekben rögzítetten diszciplináris, integrált, vagy komplex tantárgyakban szerveződik.

A fizikai művelségi tartalmak feldolgozása keretében elsődlegesen azokkal a mechanikai, termodinamikai, elektromágneses, fénytani és atomfizikai, anyagszerkezeti jelenségekkel és összefüggésekkel, törvényekkel ismerkednek meg a tanulók, amelyek megalapozzák a korszerű fizikai világképet, és segítik a többi természettudományos tantárgy tanítását, tanulását.

A kémiai művelségi tartalmak elsajátítása során a legtöbbet használt természetes és mesterségesen előállított anyagok legfontosabb tulajdonságait, átalakulásait és felhasználásuk módját ismerhetjük meg. Figyelmet fordítunk a veszélyes anyagok és készítmények helyes kezelésének alapelveire is. A megfelelően megválasztott kémiai művelségi tartalmak tanítása és tanulása hozzájárulhat a környezetünkkel kapcsolatos felelős magatartás kialakulásához.

A biológiai és egészségügyi művelségi tartalmak tanulmányozásával a tanulók megismerik az élet sajátosságait, az élő és élettelen természet szoros kapcsolatát, az élővilág egységét, fejlődését és rendszerszerű „működését”, az élőlények állandóságát és változékonyságát.

Ezek az ismeretek a természet szeretetére, meggyőződésből fakadó, tudatos, aktív környezetvédelemre nevelhetnek. Az e területen megszerzett műveltség fontos eszköze lehet annak a törekvésnek, melynek hatására a tanulók tudatosan törekednek az egészséges életmóddal kapcsolatos szabályok betartására.

Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítás, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

Tisztában kell lennünk azzal, hogy az informatika mára nemcsak „betolakszik” a családok életébe, szűkítve a hagyományosnak tekintett kommunikációs lehetőségeket, hanem egyre inkább átveszi a családok, a tradicionális közösségek és az iskola szerepét a társadalmi szocializációban. Az internet eligazít, mintát ad, divatot diktál, információkat szolgáltat és szórakoztat; megkerülhetetlen szocializációs tényező, amely egyszerre mutathat az egyénnek utat és tévutat. Az internettől való függés kiszolgáltatottságot jelent, ám ugyanakkor az általa kínált lehetőségek kihasználása minden korábbinál nagyobb szabadságot biztosít.

A helyes értelmezés alapjainak elsajátítása, a modern tömegkommunikáció nyújtotta lehetőségek kihasználása segítséget nyújthat a szociális és kulturális hátrányok ledolgozásában, az esélyek kiegyenlítésében. A térben és időben korlátozhatatlan kommunikáció és csatornáinak sokrétűsége az információk hatalmas tárházát nyitja meg előttünk, amelynek révén a tudás és a műveltség sokkal könnyebben elérhetővé válik, mint bármikor korábban.

A tantárgy a gyerekek világának „kitágításával” elültetheti bennük a kulturális sokféleség tiszteletben tartását, a különböző tradíciók, nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció és párbeszéd iránti érdeklődést. A megfelelő információk kiválasztása, illetve az egyéni és csoportos feladatok kreatív kijelölése megalapozhatja a gyerekek állampolgári és normatudatát, toleranciáját és empátiáját az elesettek iránt.

Lehetőség nyílik számos, a demokráciákat és a plurális, sokrétegű társadalmakat jellemző probléma megvitatására és kreatív feldolgozására. Így szóba kerülhet például a tudományos és technológiai fejlődés hatása az egyénre, illetve annak szűkebb és tágabb közösségére, a fenntartható fejlődés és a környezettudatos élet kérdése, valamint a világban tapasztalható, mindenkire hatással lévő folyamatokért viselt egyéni és közösségi felelősség ügye.

Mindezzel hozzájárulhat ahhoz, hogy majdan a társadalomnak minél több olyan tagja legyen, aki önállóan és felelősen tud dönteni, aki képes élni a számára is biztosított „adói és vevői” szabadsággal, képes a társadalomba beilleszkedni, a közjéért tenni, a közügyekben aktívan részt venni, vagyis fejlett szociális és állampolgári kompetenciával bír.

A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy a tanuló képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti.

A hatékony, önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Tantárgyi gyűjtőmunka, az adatok elrendezése, a gyűjtött anyag felhasználása pl. szóbeli és írásbeli beszámolóban. Hivatkozás a forrásra az idézés megfelelő módjával. A források azonosítása. A modern technológián alapuló információhordozók megismerése. Az információk minőségének felismerése, értékelése, kritikája.

Az alapműveltség elsajátításához szükséges információk megszerzésének és feldolgozásának csoportos és egyéni technikáinak (lényegkiemelés, tömörítés, vázlatírás, szöveg-kiegészítés stb.) megismerése és gyakorlása.

Egy téma önálló vagy csoportos feldolgozása: problémafelvetés, forrásválasztás és feldolgozás segítséggel. Beszámoló készítése szóban vagy írásban, hivatkozás a forrásra az idézés megfelelő módjával.

Különböző tanulási stratégiák és módszerek megismerése. Egyéni tanulási stratégiák és technikák megválasztásának szempontjai.

Minden nevelő számára cél, egyszersmind feladat is a tanulás tanítása. Olyan fiatalokat kell oktatni és nevelni, akik sikeres tanulási stratégiákkal rendelkeznek, és képesek kreatívan és kritikusan felhasználni az információs társadalom technológiai adta lehetőségeket és eszközöket. Ezáltal lehetővé válik számukra az élethosszig tartó tanulás képességének elsajátítása.

Tantervünkben hangsúlyos szerepet kap a tanulóközpontú tanulás-szervezés. A változatos tevékenységformákban folyó feladatvégzéssel az ismeretszerzésen és a képességek fejlesztésén kívül az is a célunk, hogy a tanulók elsajátítsák a társas együttműködésben való részvételt. Ezáltal fejlődik konstruktív magatartásuk, szociális kompetenciájuk is.

A tanulás tanítása természetesen az oktatás egész folyamatának kiemelkedő feladata. A cél az, hogy a gyerekek tanulják meg, hogy miként tudják használni az együtt tanulás módszereit, ha nincs közvetlen pedagógusirányítás, vagyis hogyan alkalmazhatják a

kooperatív munkaformákat házi feladatok megoldásánál, tanórán kívüli tanulás során, vagy ha csak egyszerűen az életben úgy adódik, hogy valamire fel kell készülniük, vagy meg kell oldaniuk valamilyen problémát, ami ismeretszerzést igényel.

A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait. Vegye figyelembe a megismerés életkori és egyéni jellemzőit, és ezekre alapozza a tanulás fejlesztését. Gondosan kutassa fel és válassza meg a fejlesztés tárgy-cselekvéses, szemléletes-képi és elvont-verbális útjait, és életszerű tartalommal ruházza fel azokat. Törekedjen a gondolkodási képességek, elsősorban a rendszerezés, a valós vagy szimulált kísérleteken alapuló tapasztalás és kombináció, a következtetés és a problémamegoldás fejlesztésére, különös tekintettel az analízis, szintézis, összehasonlítás, általánosítás és konkretizálás erősítésére, mindennapokban történő felhasználására. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni. A tanulás az iskola alapfeladata, amely magába foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését.

A kiemelt fejlesztési feladat 5–8. évfolyamon a tanulás elengedhetetlen előfeltételeinek – alapozó munkában a biztonságos készség-, képesség- szinteknek az elérését hangsúlyozza. Az elmaradó tanulók esetében az érzékelés pontosságának fejlesztése, a tudatosodás segítése hatékony lehet. Ugyanígy a tárgyak tulajdonságainak kiemelése (analízis); összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés; osztályokba sorolás, sorba rendezés különféle tulajdonságok szerint a különféle érzékszervek tudatos működtetésével járul hozzá a fejlődéshez. A figyelem terjedelmének és tartósságának növelése; a tudatos, célirányos figyelem elengedhetetlen feltétele az ismeretek hatékony elsajátításának.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei. A közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá, ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani.

Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

A magyar múlt személyi, nyelvi, tárgyi értékei, szokásrendszere oly nagyok és szerteágazóak, hogy azokat elsovasztani, veszni hagyni nem lehet. Kiemelt feladatunk, hogy a tanulók ismerjék meg népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk legjelentősebb értékeit. Ennek érdekében tanulmányozzák a kiemelkedő magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységét, munkásságát. Ismerjék meg a haza földrajzát, irodalmát, történelmét, mindennapi életét. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és a velünk együtt élő más népek megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek.

Ismerjék meg a városi és a falusi élet hagyományait, jellegzetességeit. Alapvető nevelési célnak tartjuk, hogy a tanulók a társadalmi és természeti környezet szűrőjén át alapozzák meg a nemzettudatukat, nemzeti önismeretüket, végeredményben pedig a hazaszeretetüket. Ismerjék meg és tiszteljék a hazánkban és környezetünkben élő más népek kultúráját, eredményeit! Ösztönözzük fiataljainkat a szűkebb és tágabb környezet történelmi és vallási

emlékeinek, hagyományainak feltárására, ápolására! Készítsük őket az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységekre!

Életpálya-építési kompetenciaterület

Az életpálya-építési kompetenciák fejlesztésének célja, hogy a közoktatásból kikerülő tanulók tisztában legyenek saját képességeikkel, meg tudják fogalmazni a jövőjükkel kapcsolatos elképzeléseiket, és ezek alapján képesek legyenek megtervezni és felépíteni majdani életpályájukat. Mindezeket figyelembe véve fő feladatunk tanulóink felkészítése arra, hogy életpálya-elképzeléseiket a valóságos, egyben változó helyzetekhez tudják igazítani, képesek legyenek terveiket felülvizsgálni és módosítani, erőforrásaik átcsoportosításával a krízishelyzeteket elkerülni.

Az énkép és önismeret fejlesztésében fontos kihasználni azt az érzékenységet, amely az alapvető erkölcsi normák iránti fogékonyságból adódik. A tanulók ebben az életkorban, személyes életükben, sorsuk alakulásában már sokféle tapasztalattal rendelkeznek. A pedagógus felelőssége és lehetősége a reális önismeret továbbfejlesztése, értékeinek folyamatos tudatosítása, a környezettel való harmonikus viszony formálása. Az önmegismerés és önkontroll, a feladatokkal vállalt felelősség magatartást irányító tevékenység. A kiskamaszok énképe a róluk alkotott vélemények ellenére, az önmagukkal szemben támasztott követelmények, elvárások hatására formálódik. Arról kell gondoskodni, hogy egyre kompetensebbnek érezzék magukat saját fejlődésükben.

Hon- és népiismeretben kitüntetett szerepe van a sajátélményű tanuláshoz az alsóbb évfolyamokon. A felsős évfolyamokon fokozatosan előtérbe kerül az önálló tanulás, a történelmi változások figyelemmel kísérése, az egyéni vélemények megfogalmazása, a vita, a demokratikus polgári lét magatartásformáinak kialakítása.

A fejlesztés kiemelt területei: a személyiség és az emberi jogok tiszteletére nevelés, a nemzeti identitás, a történelmi és állampolgári tudat erősítése, az elemi szintű jogismeret, a szociális érzékenység, az életkornak megfelelő társadalmi problémák iránti nyitottság, a környezetért érzett felelősség, más kultúrák megismerése és elfogadása, a humánus, értékeket védő magatartás fejlesztése, a demokratikus intézményrendszer használatához szükséges ismeretek és képességek kialakítása. Legyen alkalmuk a tanulóknak arra, hogy további ismereteket szerezzenek a helyi hagyományokról, a lakóhely múltjáról, továbbá a környék, a lakóhely természeti értékeiről, az azokat fenyegető veszélyekről és a megóvásukra tett erőfeszítésekről.

Az aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés fejlesztési feladat, a civil életben fontos polgári lét alapjait segíti megteremtteni. A társadalmi együttélés közös szabályait, követelményeit tudatosítja tanulóinkban. Ismeretek, képességek és megfelelő beállítódás szükséges ehhez. Az 5–8. évfolyamon az aktív állampolgársághoz szükséges részképességek fejlesztésére kell gondolni. Ilyenek: A konfliktuskezelés képessége, az együttműködés képessége, az iskolai élet demokratikus gyakorlatában elsajátítható felelősségvállalás, közéleti szerep gyakorlása.

Az iskolának átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. A megszerzett ismeretek alapján segíteni kell, hogy a tanulók tudatos szemléletűvé és a gyakorlatban előhívható magatartási mintává váljon a környezet és a természet védelme, az egyéni életük biztonságát is szem előtt tartva. A legfontosabb pályák, foglalkozási ágak tartalmának, s a hozzájuk vezető utak megmutatása mellett, be kell mutatni az emberi alkotásokban megtestesülő használati, esztétikai, formai és etikai értékeket. Az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret hozzájárul, hogy a tanulók érdeklődésüknek megfelelő területen ismerkedjenek adott pályákkal. A pályaaorientáció tanórai és tanórán kívüli tevékenységek összehangolásával, tudatos szervezésével valósulhat meg eredményesen.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására.

A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

A gazdálkodás és a pénz világára vonatkozó tudás nélkül nem érthetjük meg a bennünket körülvevő világ számunkra fontos folyamatainak jelentős hányadát; e tudás általános műveltségünk részévé vált. A gazdaság alapvető összefüggéseit értő és a javaikkal okosan gazdálkodni képes egyének nélkül nem képzelhető el sem működő demokrácia, sem életképes piacgazdaság.

Minden olyan országnak, amely anyagi biztonságra törekszik és szeretne helytállni a globális versenytérben, elemi érdeke, hogy állampolgárai nyitottak legyenek a gazdaság világa felé.

A társadalom számára is nélkülözhetetlen, hogy tagjaiban pozitív attitűd alakuljon ki az értékteremtő munka, a javakkal való gazdálkodás és a gazdasági ésszerűség iránt.

A gazdasági nevelésnek alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak, mérlegelni tudják a döntéssel járó kockázatot, hasznot vagy költséget. Hozzájárul annak a képességnek a kialakításához, hogy egyensúlyt találjanak a rövidebb és hosszabb távú előnyök között. Elősegíti, hogy képessé váljanak a rendelkezésükre álló erőforrásokkal való gazdálkodásra, beleértve a pénzzel való bánni tudást is.

Nemcsak az egyén létérdeke, hogy okos döntéseket tudjon hozni, amikor hitelekről vagy megtakarításokról van szó, hanem a társadalomé is, amely számára komoly veszélyt jelenthet a pénzügyek megingása. Ezért is fontos, hogy az iskolai nevelés során kellő figyelmet fordítsunk a gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos kérdésekre, és a személyiségnevelés fontos részének tekintsük az okos gazdálkodás képességének a kialakítását.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség magában foglalja az esztétikai megismerést. Az elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvén. A média segítségével is megismerve az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót s a mozgóképet.

Az iskolai művészeti nevelés célja, hogy megszilárdítsa az esztétikai-művészeti alpműveltséget, segítse kialakítani az igényt a tanulóknál arra, hogy egyéni képességeik, lehetőségeik figyelembevételével egész életük során képezzék magukat, bővítsék műveltségterületi és kulturális ismereteiket.

A művészeti tanítás faladata a magyar népzene, mint a zenei anyanyelv megismertetése, megszerettetése, valamint a zenei és esztétikai értékek közvetítése, a tanulók értékiszemléletének, hagyományörző magatartásának formálása, a befogadó és reprodukáló képesség fejlesztése. Ennek érdekében szükséges a korábban megszerzett művészeti készségek, képességek, ismeretek összegzése, valamint az életkori sajátosságokból adódóan fejlettebb szintre emelése.

Az esztétikai-művészeti nevelésnek hozzá kell járulnia az esztétikus művészeti világkép kialakításához. Érvényesülnie kell az érzelmi és értelmi vonatkozású hatása, jellemformáló ereje és szerepe. Az érzelmi, értelmi képességek fejlesztése mellett kiemelt fontosságúként kell kezelni a tanulói személyiség egészének fejlődését szolgáló tevékenységterületeket, a különféle műveltségterületekkel történő kapcsolódások keresését.

Fejleszteni kell nem csak a tantárgyi, hanem a képességterületi és a nevelési integrációs lehetőségeket is.

Kiemelten fontos az esztétikai ízlés formálása, a helyes ítéloképesség fejlesztése, mert ez teszi lehetővé az értékes műalkotások felismerésén keresztül azok elfogadását és a kritikai képesség kialakítását.

Élményszerű helyzetek teremtésével a tanulók tapasztalatokat szerezhettek, maguk fedezhetik fel a művészeti elemek közötti kapcsolatokat és összefüggéseket, amelyekből következtetéseket vonhatnak le, így korábbi tapasztalataikat, ismereteiket és készségeiket alkalmazni tudják.

A kompetencia alapú oktatás megvalósítását segítő módszerek

Az iskolának a mindennapi életben jól hasznosítható tudást kell közvetítenie. A tanulók is egyre gyakorlatiasabb, naprakész információk átadását várják el oktatási intézményunktől. A tanár szerepe a tanulási folyamat megszervezésére, támogatására irányul. A tanítási folyamatban a diákok aktív részvételére helyeződik a hangsúly, ami a kompetencia alapú oktatás módszereinek alkalmazását jelenti.

Differenciált tanulószervezés

„*Azt keressük, ami összeköt, ne azt, ami szétválaszt.*” (Rogers)

A gyermek teljesítőképességét nagyban befolyásolja az iskolai környezet, illetve a családi háttér. Minden gyerek más és más, így eltérőek a képességeik is. Vannak egészen kiemelkedő képességűek, tehetségesek, és vannak olyan tanulók (számuk egyre nő), akik bizonyos hátrányok miatt egyéni képességfejlesztésre szorulnak. Ezért, ha azt akarjuk, hogy munkánk sikeresen elérje célját, a tanításban feltétlenül *differenciálni* szükséges.

A differenciálásnak a tanulószervezésben két jelentést tulajdonítunk: egy *pedagógiai szemléletet*, amely a tanító, a tanár érzékenységét fejezi ki tanítványai egyéni különbségei iránt, és egy *pedagógiai gyakorlatot*, amely a különbségekhez való illeszkedést (adaptáció) próbálja megvalósítani minden rendelkezésre álló eszközzel.

A differenciálás *célja*, hogy az egyes tanulók egyéni szükségleteihez igazítsuk az elsajátítandó tananyag tartalmát és szerkezetét, valamint oktatási módszereinket.

A tanulószervezésnek két fő területe határozható meg:

1. a tanulócsoporthoz és osztályok szervezése;
2. a tananyag kiválasztása és a tanuláshoz szükséges idő megszabása

A differenciálás *feltétele* a pedagógus szakmai módszertani kultúrájában gyökerezik. Megmutatja, mennyire tudja a feladatokat a tartalomhoz igazítani, a tartalom lefedi-e a

tanulók képességét, figyelembe veszi-e az optimális fejlesztésnél, hogy a feladatok nehézségi foka igazodik-e a tanuló képességeihez, tudja-e a pedagógus az időfaktort rugalmasan kezelni a tanulási folyamatban.

A differenciált fejlesztés lehetőségei az iskolában

A differenciált tanulásszervezési módszerek alkalmazása lehetővé teszi az egyes tanulók személyi szükségleteinek, tudásának, képességeinek, érdeklődésének és érdekeltségének megfelelő fejlesztést.

- *Différenciálás* A foglalkozások megszervezésének alapját az egyéni tempó, képességek, problémák feltérképezése és javítása képezza. A differenciálás szempontja lehet a tanulók szövegértési, illetve szövegalkotási módja, tempója vagy a szükséges tanári támogatás mértéke. A tanulási folyamat hatékonysága nem a tanulócsoport összteljesítményén, hanem az egyes tanulók fejlődésének ütemén mérhető.
- *A párban történő tanulás* Lényege a közös gondolatcsere. A gyerekek közösen, egyenrangúan, a kölcsönösség jegyében dolgoznak a feladaton. A jó együttműködés aktivitásukat növelő tényező. Tanulópár esetén a tudásban magasabb szinten álló tanuló segíti a kevésbé jót. A jó tanuló megtapasztalhatja, mivel küszködik egy kevésbé jó tanuló társa. Gyakorlóórán is alkalmazható, mint segítő akció.
- *A részben egyénre szabott tanulás* Több tanuló kap azonos feladatot a tanulás folyamán, az elsajátítás menetében kialakul a tanuló egyéni tanulási módszere. A gyermek pozitív beállítódása növeli a teljesítményét, önértékelése fejlődik. Ha problémája van, nem nélkülözhető a tanári segítség, ami teljesen egyénre szabott, mivel a tanulás tanulásának folyamatáról van szó. A módszer alkalmazása során ismerni kell a tanuló előzetes tudását, valamint meg kell győződni arról, hogy képes-e önállóan dolgozni.
- *A csoportmunka* A pedagógus közvetett módon irányítja a tanulási folyamatot. Nem minden tárgy alkalmas gondolatcsere, és nem minden gyermek alkalmas csoportmunkára.
A szervezés célja a tudás gyarapítása: a „több és többet tud” elv érvényesülése. Azaz a tanulók kognitív fejlődésének irányítása, tudásuk kialakítása, továbbfejlesztése, figyelembe véve az előzetes ismereteket és a tanulók képességeit. A tanulás során domináns szerep jut az információ feldolgozásában a tevékenykedtetésnek, a viselkedési formák gyakorlati alkalmazásának.
A csoportmódszer nagyon alkalmas az empátikus készségek, a szociális kompetenciák, a toleranciakészség fejlesztésére is. A tanulási folyamatban a tanulók belső szorongása csökken, tanulási kedvük növekedik a közös tapasztalatszerzés során.
Magatartásuk alakításában az attitűdök szerepe meghatározó, a tanulók pozitív reakciói erősödnek a feladatvégzések és a környezeti tényezők során.

- *A kooperatív tanulás* Az ismeretszerzésnek ebben a formájában gyerek nem úgy tanul, mintha csak a tanár lenne a tudás forrása, hanem a csoport valamennyi tagjának érdeke, hogy valamit megismerjen és a megszerzett ismeretet megossza társaival a csoportban.

Mivel tanulás közben kölcsönösen függnek egymástól, együttműködési képességeik biztosan fejlődnek, baráti viszonyok alakulnak ki közöttük. Szaknyelven szólva: motiváltak közös célok elérésére, s e közben fejlődnek kommunikációs képességeik, technikáik.

A kooperatív tanulás általános hatásai:

- ✓ együttműködő tanulást jelent, amely nem egyenlő a hagyományosan használt csoportosan végzett munka kifejezéssel;
 - ✓ egyenlő esélyt biztosít a hátrányos helyzetű és/vagy lassabban haladóknak is a munkában való részvételre;
 - ✓ toleranciára, elfogadásra és egymás segítésére nevel, s mint ilyen, háttérbe helyezi a versengést, egymás legyőzését, kiszorítását;
 - ✓ négy alapelve: az egyenlő részvétel, az építő egymásrautaltság, a párhuzamos interakciók és az egyéni felelősség minden feladattípusnál megtalálható;
 - ✓ örömmel és kedvvel végzett munkát eredményez,
 - ✓ feltétele a nyitott, elfogadó, toleráns pedagógiai attitűd, amely az alkalmazás során egyre jobban jellemzőjévé válik a pedagógusnak,
 - ✓ elengedhetetlen szükséglet a későbbi munkára való felkészítésben, hiszen olyan feltétlenül fontos és elengedhetetlen képességeket fejleszt a diákokban, mint a figyelem, empátia, felelősségvállalás, önzetlen segítség, kommunikáció, szervezőkészség, tolerancia;
 - ✓ alkalmas az iskolai kudarcok nagymértékű csökkentésére, a tanulási kedv és sikerélmény és eredményesség biztosítására;
 - ✓ olyan módszereket tartalmaz, amelyek egyaránt alkalmazhatók a tanulásban és a tanórán kívüli tevékenységekben is;
- *A projektmódszer* alkalmazásakor hierarchikus munkamegosztás helyett a kooperativitás, az együttműködés kerül előtérbe. Mindenki saját élményei, képességei, tapasztalata alapján járul hozzá a csoport eredményességéhez. Minden tanuló az egész részeként cselekedve, csoportjának hasznos tagjává válik. A projekt egy olyan sajátos tanulási egység, tanulási technika, amely a megismerés fő forrásává az önálló és csoportos tapasztalást teszi. Más szóval a projekt egy ismeretszerzési folyamat, amely az elsajátítást egy alkotó folyamat részeként és eredményeként valósítja meg. A módszer lényege, hogy a tanulók a lehető legtöbb összefüggést és kapcsolódási pontot felfedjenek. A diáknak lehetősége van saját meglévő képességeinek, viselkedési formáinak kipróbálására, és újak kialakítására. A projektmódszer fő értéke, és egyben leginkább hasznosuló eleme maga a munkafolyamat, a munka konkrét eredményei és végtermékei mellett. A projektmunka során megvalósuló ismeretsajátítás mellé fontosságában felzárkózik maga a gondolkodási folyamat, valamint az egyéb gyakorlati tevékenységek megvalósítása során szerzett tapasztalatok, élmények szellemi és érzelmi hatása. A projektmunka során megváltozik a tanár szerepe is. Az irányítás helyett inkább az együttműködést segítő, az egyes munkafolyamatokat koordináló és tanácsadói szerepkörök kerülnek előtérbe.

Rendkívüli szerepet nyer a tanár tudatossága, munkaszervező képessége. A projektmódszer segítségével az egyik legnehezebb feladatunk válik lehetségessé: felkelthetjük a diákok érdeklődését, beindítva intellektuális kíváncsiságukat, ösztönözhetjük őket önálló felelősségvállalásra, önálló tanulási célok kitűzésére és azok megvalósítására. Közben megváltozhat a tanulók tudáshoz és tanuláshoz való viszonya, sikereket és közös élményeket szereznek, önbecsülésük és önismeretük magasabb szintre léphet.

A Projekt módszer kompetencia elemei

- *Kommunikáció-központúság*
- A kommunikációval kapcsolatos ismeretek, szabályszerűségek, normák megtanítása és gyakorlása. A szövegértés-tanításnak ebben a formában nemcsak célja, hanem módszere is a kommunikáció, hiszen a feladatmegoldások, az ellenőrzés, az értékelés folyamatos eszmecserét feltételeznek a tanár és a tanulók között.
- A program a szövegértési képességeket olyan tanulási folyamatban fejleszti, amely a tanuló és a pedagógus demokratikus együttműködésére, vitáira, eszmecseréire épül, kommunikatív cselekvésekre ösztönöz, önállóságot és kritikai készséget kíván.

- *Tevékenység-centrikusság*
- A tanulóknak nem pusztán kérdésekre kell választ találniuk, hanem az önálló ismeretszerzés közben a különböző információk alapján – akár maguk által elgondolt –, műveleteket kell végezniük.
-
- *Rendszeresség*
- A szövegértés-szövegalkotás gyakorlása minden műveltségterület feladata. A felelősség és a fejlesztés egy tantárgyra szűkítése a program hatásvesztését okozza. A mérések nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják.
-
- *Partnerség*
- A pedagógus a munka nagy részében a tanulókkal partneri viszonyban, segítő-tanácsadóként irányítja az ismeretszerzést, nem pedig a hierarchikus tanár-diák kapcsolatot képvisel.
-
- *Kutatószemlélet*
- Feloldani az olvasási kudarcok által okozott szorongásokat. Ennek egyik feltétele a tévedések és a próbálkozások lehetőségének megadása. A kutatószemlélet fontos eleme a kérdésfeltevés.

A nem szakrendszerű oktatás evezetése az 5.-és 6. évfolyamon

A 2008/2009-es tanévben a tanmeneteknek kell tartalmazniuk egy-egy tanóra anyagát. Ez azt jelenti, hogy a nem szakrendszerű órák anyagaiban a készség- és képességfejlesztés kell, hogy előtérbe kerüljön.

Amennyiben egy nevelő végzi a szaktárgyi oktatást és a nem szakrendszerű oktatást, nem kötelező két külön tanmenetet készíteni. Természetesen akkor, ha a tanmenetben jelölve van a nem szakrendszerű oktatásra fordított időkeret.

A tantervi javaslatok általános alapokat jelentenek, osztály, csoport szintű sajátosságokkal ki kell egészíteni, de módosítás nélkül is megfelelnek a törvényi előírásoknak.

A tanár részvétele a nem szakrendszerű oktatásban:

A közoktatásról szóló törvény 17. § (8) bekezdése szerint a tanár akkor vehet részt a 2008/2009-es tanévtől a nem szakrendszerű oktatásban, ha teljesíti az akkreditált pedagógus továbbképzés keretében előírt 120 órás továbbképzés feltételeit.

A tanár a szakjának megfelelő nem szakrendszerű oktatásban 1-től 6. évfolyamig vehet részt a továbbképzés teljesítésével.

A tanító részvétele a nem szakrendszerű oktatásban:

A tanító 1-4. évfolyamokon a tanítói képesítése alapján szerzett jogot a nem szakrendszerű oktatásban való részvételre.

Az 5-6. évfolyamokon akkor jogosult a nem szakrendszerű oktatásban való részvételre, ha a tanítói diploma mellett szerzett valamely tantárgyból szakkollégiumi végzettséget. Amennyiben nem rendelkezik ilyen végzettséggel, úgy a pedagógus továbbképzés keretében el kell, hogy sajátítsa a 11-12 éves korosztály neveléséhez-oktatásához szükséges ismereteket.

Átmeneti szabályok:

A közoktatási törvény 120.§ (20) bekezdése a pedagógus munkakörök betöltéséhez átmeneti szabályokat állapít meg.

A tanár abban az esetben, ha 2004. szeptember 1-ig legalább öt éves tanítási gyakorlatot szerzett az 1-4. évfolyam oktatásában, akkor a 2012/2013-as tanév végéig jogosultságot szerzett a nem szakrendszerű oktatásban való részvételre.

Vagyis 2013. augusztus 31-ig lehet kitolni a nem szakrendszerű oktatásban való részvételhez szükséges pedagógus továbbképzés teljesítését.

A törvényi előírásnak megfelelően 5-6. évfolyamon képesség- és készségfejlesztésre kell fordítani az óraszám minimum 25%-át.

Ez a két évfolyamon 7-7 órát jelent.

Az órákon alapkészségek fejlesztése történik, ezért ezeken az évfolyamokon alsó tagozatos nevelő megfelelő műveltségi területhez kapcsolódó képzettséggel, valamint szaktanár 120 órás kapcsolódó továbbképzés teljesítésével taníthat, illetve aki megfelel az átmeneti rendelkezéseknek.

A javaslatban megfogalmazottak szerint célszerű a szaktanárok átképzését szorgalmazni, mivel az alapkészségek fejlesztése elsősorban magyar és matematika órákon valósul meg. A tantárgyat pedig nem célszerű két nevelőnek tanítania, bár a törvénymódosítás és az alábbi javaslat sem zárja ki ezt a lehetőséget.

A két művészeti alapú órához alapvetően lehet alapkészségek fejlesztését kapcsolni.

Az idegen nyelvi oktatás sikeressége is a kommunikációs képesség és készségkialakításon alapszik.

A nem szakrendszerű oktatás javasolt óraszámának megosztása:

Magyar:	2 óra
Matematika:	2 óra
Idegen nyelv:	1 óra
Ének-zene:	1 óra
Rajz:	1 óra
Összesen:	7 óra

Ez az órafelosztás megfelel a törvényi előírásnak és nem jelent kivitelezhetetlen megvalósítást az iskoláknak sem.

A fenti előterjesztést a nevelőtestület 2007. szeptember 24-én tartott értekezletén elfogadta.

A mellékelt tantervi javaslatok is az óraszámoknak megfelelően kerültek kidolgozásra.

Magyar nyelv és irodalom

5. évfolyam

Évi óraszám:	72 óra
Heti óraszám:	2 óra
Irodalom:	1 óra
Nyelvtan:	1 óra

Beszédkészség, beszédművelés

Célok és feladatok:

- A köznyelvi kiejtés, a beszédtevékenység és beszédértés további fejlesztése
- A kommunikációs illemszabályok további fejlesztése szituációs játékokkal, az olvasmányok dramatizálásával
- Nem verbális elemek használata a mondanivaló kifejezése érdekében
- Az összefüggő beszéd fejlesztése a téma tartásával, mondatok alkotásával, helyes szóhasználattal

Fejlesztési követelmények:

- A mondanivaló és a köznyelvi kiejtésnek megfelelő beszéd, pontos artikuláció
- Társas helyzetekben a párbeszéd alkalmazása
- Az életkornak és az olvasmányoknak megfelelő szókincs, az adott témáról összefüggő beszámoló a szükséges szakszavak használatával.

Olvasás, írott szöveg megértése

Célok és feladatok:

- A szövegértő olvasás képességének további fejlesztése
- A hangos és néma olvasási technika fejlesztése
- Szótárak lexikonok használata
- Az irodalmi ismeretek további fejlesztése népköltészeti és szépirodalmi alkotások olvasásával: legnagyobb íróink nevének és néhány alkotásának ismerete; néhány mese, elbeszélés és gyermekregény ismerete; néhány művészi eszköz ismerete.
- A tanulás tanításának megalapozása, fejlesztése
- A fogalmazástanítás gyakoroltatása

Fejlesztési követelmények:

- Ismert és gyakorolt szövegek megszakítás nélküli olvasása
- Könnyebb szövegekhez önálló vázlatkészítés
- Egy oldalnyi életkornak megfelelő szöveg megértése néma olvasással

- Dramatizálás tanítói segítséggel
- Legnagyobb íróink és néhány művének ismerete
- Az olvasott művek megértése, a szereplők megnevezése, a cselekmény felidézése
- Egy hosszabb terjedelmű mű elolvasása
- A tanult műfajok és néhány stílus eszköz ismerete és alkalmazása

Írás, szövegalkotás

Célok és feladatok:

- Az eszközszintű íráshasználat folyamatos fejlesztése
- Az önellenőrzés és a hibajavítás szokásának fejlesztése
- Írásbeli szövegalkotás, rövid szövegek alkotása különböző típusokban /elbeszélés, leírás, jellemzés/
- A tartalomnak megfelelő szóhasználat

Fejlesztési követelmények:

- Rendezett, tiszta, olvasható íráskép
- Lendületes írás, eszközhasználatot lehetővé tevő írástempó
- Hibátlan másolás 5 percig. Rövid mondatok írása másolással, tollbamondással, emlékezetből írással
- Folyamatírás alkalmazása; tagolás, mondatkapcsolás
- Fogalmazási minták elemzése, az írásbeli munkák rendszeres javítása
- Anyaggyűjtés és elrendezés a fogalmazás értelmének megfelelően

Anyanyelvi kultúra, nyelvtan, helyesírási ismeretek

Célok és feladatok:

- A nyelvhasználat tudatosá tétele hangtani és szótani ismeretekkel
- Az ismereteknek megfelelő nyelvtani elemzési készség
- A nyelvtani anyaghoz kapcsolódó nyelvhelyességi ismeretek
- A tanult helyesírási ismeretek gyakorlása, készségszintű alkalmazása

Fejlesztési követelmények:

- Az eddigi ismeretek rendszerezése, gyakorlása, alkalmazása
- Ige, főnév, melléknév, számnév felismerése, igemódok alkalmazása
- Igemódokkal kapcsolatos helyesírás, a felszólító módú igealakok írása
- Rag, jel, képző felismerése, szóelemzés
- A helyesírási önellenőrzés fejlesztése
- A tanult ismeretek rendezése, gyakorlása; hangok, ábécé, szótó és toldalék, egyszerű és összetett szavak, a „j”, helyes alkalmazása, kétféle jelölése legalább 30 szóban, mondatfajták felismerése, alkalmazásuk.

Magyar nyelv és irodalom

6. évfolyam

Évi óraszám:	72 óra
Heti óraszám:	2 óra
Irodalom:	1 óra
Nyelvtan:	1 óra

Beszéd-készség, beszéd-művelés

Célok és feladatok:

- A köznyelvi kiejtés, a beszédtevékenység és beszédértés további fejlesztése, egyszerű és érthető közlés az alkalomnak megfelelően
- A kommunikációs illemszabályok további fejlesztése, törekvés a pontosságra, a lényeg kiemelésére
- Különböző mondatfajták változatos használata a szándéknak megfelelően
- Az összefüggő beszéd fejlesztése a téma tartásával

Fejlesztési követelmények:

- A mondanivaló és a köznyelvi kiejtésnek megfelelő beszéd, pontos artikuláció, a mondat- és szövegfonetikai eszközök rugalmas és kifejező alkalmazása társalgásban, felolvasásokban és memoriterekben.
- Társas helyzetekben a párbeszéd alkalmazása
- Az életkornak és az olvasmányoknak megfelelő szókincs, az adott témáról összefüggő beszámoló a szükséges szakszavak használatával.
- Néhány nyelvi változat ismerete: társakkal, felnőttekkel való beszéd (tegezés, magázás)
- Saját vélemény alkotása, megvédése, érvelés

Olvasás, írott szöveg megértése

Célok és feladatok:

- A hangos és néma olvasási technika fejlesztése, az értelmező, a bíráló és az alkotó olvasás fejlesztése
- Szótárak, lexikonok használata, a könyvekből tanulás képességének megalapozása
- Rövidebb és hosszabb művek, népköltészeti és szépirodalmi alkotások olvasása: legnagyobb íróink nevének és néhány alkotásának ismerete; novellák, elbeszélések és ifjúsági regények ismerete; néhány művészi eszköz ismerete és használata.
- Az aktív és passzív szókincsgazdagítása
- Az írásbeli és szóbeli vélemény megfogalmazása, gyakorlása

Fejlesztési követelmények:

- Ismert és gyakorolt szövegek megszakítás nélküli folyamatos olvasása
- Könnyebb szövegekhez önálló vázlatkészítés, címadás, szómagyarázat, kifejezés-értelmezés, időrend, helyszín, szereplők, események megnevezése, információk visszakeresése, összefüggések jelölése, válaszadás kérdésekre.

- Másfél oldalnyi életkornak megfelelő szöveg megértése néma olvasással
- A kreativitás fejlesztése olvasmányok dramatizálásával, ünnepélyek szervezésével, dramatizálás, szerepjátszás tanítói segítséggel
- Legnagyobb íróink és néhány művének ismerete
- A tanult műfajok és néhány stíluseszköz ismerete és alkalmazása (hasonlat, metafora, ismétlés, fokozás)

Írás, szövegalkotás

Célok és feladatok:

- Az írástechnika folyamatos fejlesztése, rendezett írásmód gyakoroltatása
- Az önellenőrzés és a hibajavítás szokásának további fejlesztése
- Írásbeli szövegalkotás, rövid szövegek alkotása különböző típusokban /elbeszélés, leírás, jellemzés/
- Önkifejezés és kreativitás; szövegek átírása, történetek folytatása, előzmény és következmény lehetőségeinek megfogalmazása

Fejlesztési követelmények:

- Rendezett, tiszta, olvasható, íráskép és lendületes írástempó
- Hibátlan másolás 6-7 percig. Mondatok írása másolással, tollbamondással, emlékezetből írással
- Folyamatírás alkalmazása; tagolás, mondatkapcsolás
- Fogalmazási minták elemzése, az írásbeli munkák rendszeres javítása, nyelvtani, helyesírási ismeretek alkalmazása az írásbeli munkákban
- Anyaggyűjtés és elrendezés lexikonokból, kézikönyvekből
- Az írásmunka gazdaságos és esztétikus elrendezése

Anyanyelvi kultúra, nyelvtan, helyesírási ismeretek

Célok és feladatok:

- A nyelvhasználat tudatossá tétele hangtani és szótani ismeretekkel, gyakorlottság a szavak jelentésviszonyaiban
- Az ismereteknek megfelelő nyelvtani elemzési készség, az egy- és többjelentésű szavak alkalmazása, rokon értelmű szavak ismerete
- A helyesírás további alapvető szabályainak megismerése és alkalmazása.

Fejlesztési követelmények:

- Az eddigi ismeretek rendszerezése, gyakorlása, alkalmazása
- A tanult szó- és mondattani ismeretek alkalmazása
- Az igemódok változatos alkalmazása a szövegnek megfelelően
- Rag, jel, képző felismerése, szóelemzés, szóalkotás,
- A helyesírási önellenőrzés további fejlesztése
- A tanult ismeretek rendezése, gyakorlása; hangok, ábécé, szótő és toldalék, egyszerű és összetett szavak, mondatok, mondatfajták, a „j”, helyes alkalmazása, kétféle jelölése legalább 40-50 szóban.

Matematika

5. évfolyam

Évi óraszám: 72 óra
Heti óraszám: 2 óra

Tájékozódás

Célok és feladatok:

- Tájékozódás síkban és térben; a tájékozódást segítő viszonyok megismerése
- Tájékozódás a külső világ tárgyai szerint
- Tájékozódás időben, időtartamok mérése
- Mennyiségi tulajdonságok megfigyelése, becslés, mérés, mértékegységek, mérőszámok, átváltások

Fejlesztési követelmények:

- A tájékozódást segítő viszonyok; és fogalmak ismerete /alatt, mellett, felett, előtt, között, stb./
- Tudjon tájékozódni különféle koordináták szerint: távolság, irány, szög
- A dimenzió megértése, megismerése
- A múlt, jelen, jövő tartalma és kapcsolatuk, előbb, később, utána, egy időben
- Szöveges feladatok értelmezése és megoldásuk
- Mennyiségi jellemzők kifejezése számokkal, mérőszám és darabszám, pontos szám és közelítő érték
- A szabvány mértékegységek ismerete, (hosszúság, tömeg, űrtartalom, idő) egyszerű átváltások végrehajtása

MEGISMERÉS: Számtan, algebra

Célok és feladatok:

- Tárgyak tulajdonságainak megfigyelése, összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés, sorba rendezés, osztályba sorolás
- A figyelem terjedelmének és tartósságának növelése, elemek és tulajdonságok megnevezése
- Szétválogatás egy, két és több szempont szerint, halmazok ismerete és használata
- Matematikai fogalmak, relációk
- Számok és műveletek, műveleti jelek ismerete és használata
- Emlékezet- és gondolkodásfejlesztés (motoros, képi, történés, tények, adatok, szabályok, megítélés, döntés, valószínűség, stb.)
- Oksági kapcsolatok felismerése, keresése, következtetések levonása

Fejlesztési követelmények:

- Számok írása, olvasása, helyes használatuk a 10 000-es számkörben, nagyság szerinti összehasonlításuk, felsorolásuk növekvő és csökkenő sorrendben
- Számszomszédok megállapítása, kerekítések
- Összeadás, kivonás, szorzás, osztás értelmezése és gyakorlati alkalmazása
- Szorzó- és bennfoglaló táblák biztos ismerete

- A műveletek ellenőrzése, hibák javítása
- A szöveges feladatok megoldási menete; adatok, nyitott mondat, számolás, ellenőrzés, válaszadás, értő- elemző olvasás fejlesztése
- Állítások megítélése, helyesség eldöntése, nyitott mondatok megoldása
- Általánosítás, példák és ellenpéldák keresése, következtetés
- A tanult ismeretek alkalmazása gyakorlati példákon keresztül

Gondolkodási módszerek

Célok, feladatok

- A nyelv logikai elemeinek helyes használata
- Valószínűségi és statisztikai szemlélet fejlesztése
- Értelmező olvasás fejlesztése, kapcsolatok felismerése, lejegyzése egyszerű szimbólumokkal
- Halmazszemlélet és kombinatorikus gondolkodás fejlesztése

Fejlesztési követelmények:

- Biztos, lehetséges, lehetetlen fogalmak tudatos használata
- Változatos tartalmú szövegek értelmezése, készítése, a szaknyelv fokozatos elsajátítása
- Megoldások megtervezése, eredmények ellenőrzése
- Mások gondolatainak megértése, példák, ellenpéldák keresése, megfogalmazásuk, magyarázat kérése, egyszerű következtetések levonása
- Konkrét dolgok adott szempontok szerinti rendezése, rendszerezése

Összefüggések, függvények, sorozatok

Célok és feladatok:

- Helymeghatározás, adott tulajdonságú pontok keresése
- Tájékozódás a derékszögű koordinátarendszerben
- Összefüggés-felismerő képesség fejlesztése

Fejlesztési követelmények:

- Számegyenesen számintervallumok ábrázolása és leolvasásuk
- Táblázatok, grafikonok készítése, értelmezésük, adatok leolvasása, összefüggések felismerése, megkeresése
- Táblázathoz grafikon, grafikonhoz táblázat készítése
- Sorozat folytatása a képzés szabályainak megadásával, sorozatok készítése
- Pontok ábrázolása a koordinációs rendszerben, a pontok helyzetének meghatározása

Matematika

6. évfolyam

Évi óraszám: 72 óra
 Heti óraszám: 2 óra

Tájékozódás

Célok és feladatok:

- Tájékozódás a külső világ tárgyai szerint, a tájékozódást segítő viszonyok megismerése
- Tájékozódást saját testhelyezethez képest, és a másik ember nézőpontja szerint
- Tájékozódás térkép és egyéb vázlatok alapján
- Mérések különböző mértékegységekkel, a szabványmértékek megismerése, alkalmazásuk, átváltásuk

Fejlesztési követelmények:

- Tájékozódás síkban és térben; relációs szavak megtanulása és használatuk pl.: jobb, bal, benne, előtte, mögötte, irányok és arányok ismerete
- A dimenzió megértése, térbeliség ábrázolása két dimenzióban
- Testek felismerése és elkészítésük, testhálók készítése
- Pont, egyenes, szakasz fogalma
- Tengelyes tükrözések készítése, párhuzamos és merőleges fogalma, egyenesek előállítás, szakaszok és felezésük elkészítése
- A háromszögek, négyszögek elemi tulajdonságai, speciális esetek
- A kör tulajdonságai
- A terület fogalma és kiszámításuk

MEGISMERÉS: Számтан, algebra

Célok és feladatok:

- Tárgyak tulajdonságainak kiemelése, összehasonlítás, megkülönböztetés, a tulajdonság tagadása
- A figyelem tartósságának és terjedelmének növelése, tudatos, célirányos figyelem fejlesztése
- Szétválogatás, több szempont egyidejű követése
- Halmazok eszközjellegű használata
- Tájékozódás és műveletvégzés a 10 000-es számkörben

Fejlesztési követelmények:

- Számok írása, olvasása, ábrázolása, kerekítése, műveleti jelek ismerete és tudatos alkalmazása
- Műveleti tulajdonságok, helyes műveleti sorrend
- Becslés, összehasonlítás a törtek körében is
- A 10 hatványai és használatuk, egyszerű oszthatósági szabályok
- Szöveges feladatok megoldása, adatok lejegyzése, rendezése, ábrázolása, lényeges és lényegtelen információk szétválasztása
- Egyszerű számfeladatok, nyitott mondatok, sorozatok, táblázatok megoldása
- Arányosság; egyenes és fordított: kiszámításuk
- Százalékszámítás arányos következtetéssel
- Egyenletek és egyenlőtlenségek megoldása, a megoldások ábrázolása
- Többféle megoldási mód keresése, a megoldások ellenőrzése

Gondolkodási módszerek

Célok és feladatok:

- A matematika tanulási módszereinek továbbfejlesztése
- Az elsajátítás képességének fejlesztése
- A kommunikációs készség fejlesztése
- A nyelv logikai elemeinek helyes használata

Fejlesztési követelmények:

- A matematikai logikában használatos kifejezések és jelentéstartalmuk /és, vagy, ha akkor, minden, van olyan, nem, stb./
- Állítások igazának és hamisságának eldöntése, igaz, hamis állítások megfogalmazása
- A megoldások megtervezése, eredmények összevetése a valósággal
- Változatos szövegek értelmezése, a szaknyelv fokozatos elsajátítása

Összefüggések, függvények, sorozatok

Célok és feladatok:

- Rendszeralkotás, elemek elrendezése különböző szempontok szerint
- Állítások, kérdések megfogalmazása képről, helyzetről, történésről
- Elképzelések, definíciók, tételek megfogalmazása
- Szabályok alkotása, szabályokhoz számok rendezése

Fejlesztési követelmények:

- Táblázatok, fadiagram, útdiagram kezelése, értelmezése, használata
- A kombinatorikus gondolkodás fejlesztése
- Modell alkotása probléma megoldásához
- Sorozatok alkotása, elemek sorozatba rendezése, megkezdett sorozat folytatása
- Biztos tájékozódás a derékszögű koordináta rendszerben

Élő idegen nyelv

5. évfolyam

Éves óraszám: 36 óra

Heti óraszám: 1 óra

Cél:

- Adott szituációnak megfelelő nyelvhasználati képesség kialakítása.
- A négy nyelvi alapkészség (hallás, beszéd, olvasás, írás) fejlesztése.

Tevékenységek formái

Hallás:

- Hallás után lejegyzetelni egy család tagjait, a család „házi kedvenceit”.
- Fontosabb adatok, életkor, születésnap, telefonszám, lakcím és foglalkozás hallás utáni lejegyzése.
- Fontosabb események, dátumok hallás utáni lejegyzése.

- Személy, állat vagy képzeletbeli alak rajzolása hallás után. Egy bizonyos személy, állat, tárgy kiválasztása hallás után.
- Helymeghatározás alapján beazonosítani a térképen a helyet, épületet. Lejegyezni egy ház helyiségeit, egy településen található látnivalókat.
- Időpontokat feljegyezni. Egy személy napirendjét lejegyezni. Tanórákat, sportokat lejegyezni, egyéb tevékenységeket felismerni hallott szöveg alapján.
- Egy személyt több közül kiválasztani a ruházatának leírása alapján.

Olvasás:

- Tipikus idegen nyelvi és magyar családokról szóló idegen nyelvű szöveg olvasása.
- Gyakori idegen nevek olvasása.
- Képek és idegen nyelvi szövegek párosítása.
- Születésnap meghívó olvasása.
- Születésnap képeslapok olvasása idegen nyelven.
- Az idegen nyelvterület társadalmi ünnepei és azokhoz kapcsolódó szokásairól olvasás idegen nyelven.
- Képek és idegen nyelvi leírások párosítása.
- Ismert személy, állat idegen nyelvi leírás alapján történő kiválasztása.
- Olvasás egy-egy tipikus magyar ill. idegen nyelvi területhez tartozó falu város életéről, épületeiről.
- Az idegen nyelvi otthon leírásának olvasása.
- Érdekes hobbik, különleges sportok leírásának idegen nyelvű olvasása, megértése.
- Divatos és hagyományos öltözékek az idegen nyelvterület jellemzőivel.

Beszéd:

- Saját család bemutatása fénykép alapján. Saját háziállat bemutatása.
- Szituációs játékok idegen nyelven. Ismerkedés.
- Telefonbeszélgetés, információ kérés.
- Érdeklődés barátok, híres emberek iránt.
- Beszélgetés ünnepeinkről az iskolában és a családban.
- Szokások nálunk és az idegen nyelvi országban.
- Saját jellemzés idegen nyelven.
- Egy ismert személy jellemzése idegen nyelven.
- Interjú készítése, adása vélemények kérése.
- Saját lakóhely bemutatása idegen nyelven.
- Kép alapján a kép ábrázolásának megfelelő idegen nyelvi bemutatás.
- Napirendi beszámolás idegen nyelven.
- Egy hétvége elbeszélése idegen nyelven.
- Egy személy ruházatának leírása.

Írás:

- Családfa készítése.
- Kedvenc állatok leírása.
- Boríték megcímzése.
- E-mail írása, rövid üzenet.
- Születésnap meghívó írása
- Üdvözlőlapok írása idegen nyelven.
- Egyszerű kérdőív kitöltése.
- Rövid jellemzés, leírás megfogalmazása.
- Kérdőív kitöltése, kedvelt és nem kedvelt dolgok.
- Rövid ismertető készítése saját lakóhelyről.
- Programjavaslat készítése.

- Rövid levél írása a mindennapi tevékenységekről.
- Ruházati katalógus megrendelőlapjának kitöltése.
- Rövid leírás egy személy ruházatáról.

Követelmény:

- A tanuló az ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, utasítást értse meg, arra megfelelően reagáljon.
- A tanuló a tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket fogalmazzon meg.
- A tanuló az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egyszerű mondatokból álló szövegben a fontos információkat találja meg, a lényeget értse.
- A tanuló az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid mondatokat írja le.

Élő idegen nyelv

6. évfolyam

Éves óraszám: 36 óra

Heti óraszám: 1 óra

Cél:

- A diák értse és használja a gyakoribb mindennapi kifejezéseket és a nagyon alapvető fordulatokat.
- Legyen képes egyszerű interakciókra, amennyiben a másik személy lassan és tagoltan beszél és segítőkész.

Tevékenységformák

Hallás:

- Megérteni idegen nyelven egy étel hozzávalóit.
- Étlapról ételt kiválasztani hallott kérdés alapján.
- Személyek közötti viszony felismerése hallott párbeszéd alapján.
- Telefonon kapott információk lejegyzése idegen nyelven.
- Időjárás-jelentés megértése hallott szöveg alapján.
- Szövegből különböző tevékenységek felismerése.
- Hallott programjavaslatokból a megfelelő kiválasztása.
- Évszámok és életrajzi adatok megfelelő párosítása idegen nyelven.

Olvasás:

- Recept, ételek leírásának olvasása idegen nyelven.
- Éttermek megnevezése, egyedi ételek kiválasztása.
- Önkiszolgáló éttermek működése.
- Érdekes szokások idegen országokban.
- Hivatalos és baráti meghívók olvasása.
- Hogyan élnek az emberek a távoli tájakon?
- Személyes szabadidő eltöltések megismerése.
- Újsághirdetések olvasása.
- TV, rádió, moziműsor olvasása.
- Film, színdarab szinopszisa.
- Könnyített részletek ifjúsági művekből.
- Egy ma élő személy életrajza.
- Egy korábban élt híres ember életrajzának olvasása.

Beszéd:

- Éttermi párbeszéd, rendelés, rendelésvétel.
- Asztali párbeszéd.
- Kedvenc étel ismertetése.
- Meghívás vendégségbe, bemutatás.
- Telefonbeszélgetésben meghívás szabadidős programra.
- Képleírás az időjárással kapcsolatosan.
- Telefonon érdeklődni az időjárásról.
- Kedvenc programjaim.
- Kedvelt időtöltések, hobbik.
- Életrajz ismertetése.
- Egy ismert személy életéről beszéd.

Írás:

- Étlap összeállítása.
- Recept írása idegen nyelven.
- Menü összeállítása recepttel.
- Meghívók készítése, papíron és elektronikusan.
- Kedvenc évszakok leírása.
- Időjárás-jelentés írása.
- Program összeállítása külföldi vendég számára.
- Kedvenc hobbim.
- Kérdőívek kitöltése.
- Kedvenc együttesem.
- Életrajz írása idegen nyelven.
- Életrajzi kérdőív kitöltése.

Követelmény:

- A tanuló az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket értse meg, hallott szövegből a lényegét szűrje ki.
- A tanuló a tanult minta alapján egyszerű közléseket fogalmazzon meg. Párbeszédben érdeklődjön, válaszoljon, kérjen segítséget.
- A tanuló az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből lényegét szűrje ki, a megfogalmazott kérdésekre válaszoljon.
- A tanuló egyszerű közléseket fogalmazzon meg, a mondatokat helyesen írja le. Egyszerű kérdőíveket helyesen töltsön ki.

MŰVÉSZETI NEVELÉS

Vizuális kultúra

5. évfolyam

Óraszám:

Évi óraszám: 36

Heti óraszám: 1

Cél:

- A vizuális nyelv kifejező és ábrázoló szándék szerinti használatának erősítése, tudatosítása, a vizuális közlés- és kommunikáció-változatok szélesedő skálájával történő ismerkedés.

- Az önállóság és kreativitás kialakítása, fejlesztése. A mű-, látvány-, és tárgyelemzésben, a véleményformálásban és az alkotásban. A művészeti ismeretek bővítése és válogatottan különböző korokból, kultúrákból és kontinensekről származó műalkotásokkal a művészettörténeti tanulmányok előkészítése.
- A tudatos felépítésnek megfelelően a feladatok fokozottan önálló megoldása rutinok, készségek kialakításával kezdődik és egyre önállóbban végzett tevékenységekig jut el.

Fejlesztési követelmény:

- Legyen képes személyes élmények, érzelmek, hangulatok kifejezésére.
- Fokozódó tudatossággal és érzékenységgel használja a vizuális minőségeket kifejező és ábrázoló technikákat alkotásaiban.
- Ismerje a vizuális művészetek legfontosabb ágainak (: festészet, szobrászat, grafika) alapvető vizuális jellemzőit, használja ezeket az elnevezéseket.
- Ismerjen néhány képzőművészeti témát, a tematikai sajátosságokat be tudja építeni az elemzésekbe.
- Ismerjen fel és tudjon megnevezni néhány képzőművészeti, nép- és iparművészeti, valamint építészeti alkotást.
- Alapismeretekkel rendelkezzen az alkotás létrehozása, a tárgytervezés és kivitelezés folyamatáról.
- Legyen jártas a látványok (tárgy, tárgycsoport, jelenség) ábrázoló tanulmányozásában.
- Legyen képes a megismert anyagok, eszközök, technikák önálló használatára.
- Ismerje az információközlés legfontosabb formáit és jellegzetességeiket, ismerjen fel néhány közlésfajtát, maga is tudja megfogalmazni képből közléseit, magyarázatait.
- Tárgyalkotó munkáját a kitartás, pontosság, igényesség jellemezze.
- Legyen képes az életmód és a tárgyforma kapcsolatának meglátására, a tárgyelemzésekben való részvételre.

Tartalom:

- Kifejezés, képzőművészet:
 - élmények, fantáziaképek síkbeli-térbeli megjelenítése,
 - népköltészeti alkotások, versek, mesék, történetek vizuális feldolgozása,
 - ecset-, ceruza-, filctoll- és hurkapálcika rajzok,
 - akvarell-, tempera-, krétafestmények; vegyes technikájú megoldások,
 - sokszorosító grafikai eljárások: monotípiák, papírmetszet,
 - mintázás agyagból, drótplasztika,
 - műelemzések a különböző képzőművészeti ágak (festészet, grafika, szobrászat) főbb vizuális jellemzőinek vizsgálatával, különböző korokból és kontinensekről származó jellegzetes példákon keresztül (pl. az iskolánk épülete, a homlokzati szobrok, barlangrajzok; ókori egyiptomi és görög, amerikai prekolumbián, valamint 16-17. és 20. századi szobrok; középkori ikonok, 16-18. századi arcképek és oltárképek, 17. és 19. századi tájképek, avantgárd és neoavantgárd festmények, 16-17. és 20. századi grafikai lapok),
 - a népművészet jellegzetes elemeinek jelentésvizsgálata.
- Vizuális kommunikáció:
 - természeti és mesterséges formák (emberek, növények, állatok, tárgyak - köztük mértani alapformák) és jelenségek ábrázoló tanulmányozása: vonallal, tónusos megoldásban és színnel jellemző forma (karakter)

felépítés, kapcsolódás, arány
mozgás, a forma változása
a lokálszín, színárnyalatok kikeverése, derítés, tompítás
felület, faktúra
különböző nézőpontok
elképzelte tárgy magyarázó-értelmező megrajzolása elől-, felül- oldalnézetben
rajzos üzenet, képregénykészítés szövegírással
újságokból gyűjtött fotók, betűk, képek jellemzőinek megbeszélése, ezekkel
plakát készítése,
közvetlen vizuális közlések (gesztus, jelbeszéd) és rögzített közlések (írás,
műalkotás, tárgy, magyarázó rajz, fotó, plakát) információtartalmának
elemzése.

- Tárgy- és környezetkultúra:
tárgytervezés rajzban, tárgykészítés (pl. használati tárgyak) szabadon
választott technikával,
 - talált tárgyak elemzése: mi volt? mi lehet belőle?
 - régi tárgyak elemzése: kié volt? milyen korban? mire használta?
 - fazekastárgyak (pl. a pataki kerámia, kerámiaműhelyek alkotásai, népi
fazekasság) elemzése; szalagos és lapokból formált edények építése,
faktúraképzés,
 - fonott és szövött tárgyak elemzése; egyszerű tárgykészítés fonással és
szövással.

MŰVÉSZETI NEVELÉS

Vizuális kultúra

6. évfolyam

Óraszám:

Éves óraszám: 36 óra

Heti óraszám: 1 óra

Cél:

- A vizuális nyelv kifejező és ábrázoló szándék szerinti használatának erősítése, tudatosítása, a vizuális közlés- és kommunikáció-változatok szélesedő skálájával történő ismerkedés.
- Önállóság, kreativitás kialakítása, fejlesztése. A mű-, látvány-, és tárgyelemzésben, a véleményformálásban és az alkotásban. A művészeti ismeretek bővítése és válogatottan különböző korokból, kultúrákból és kontinensekről származó műalkotásokkal a művészettörténeti tanulmányok előkészítése.
- A megfelelő kritikai érzék előkészítése. Az ízlés, a belső igényesség és a tárgyilagos önértékelés alapjainak kialakítása.

Követelmény:

- Legyen jártas a vizuális minőségek és a kompozíciós megoldások felismerésében és alkalmazásában.
- Ismerje a különböző anyagok viselkedésének törvényszerűségeit, legyen képes a kifejezőeszközök megválasztásával, alkalmazásával a gondolatok közlésének erősítésére.
- Legyen jártas néhány egyénileg választott technika használatában, a kézművesség egyik ágában; képes a technikai kivitelezés minőségének megítélésére.

- Ismerjen fel és tudjon megnevezni néhány képzőművészeti, nép- és iparművészeti, valamint építészeti alkotást.
- Ismerje néhány festészeti, szobrászati és grafikai műfajt és technikát, a műfaji-technikai sajátosságokat meg tudja fogalmazni az elemzések során.
- Legyen képes a látvány (tárgy, tárgycsoport, jelenség) tanulmányozására, elemzésére, egyszerű magyarázó ábrák készítésére és elemzésére.
- Legyen jártas a látványtól való elvonatkoztatásban, a forma- és színredukció megoldásaiban, a téri modellkészítésben.
- Rendelkezzen alapismeretekkel a szerkesztőrajz közlésformájáról, különböző közlésfajták jellemzőiről, jártas a szerkesztőrajz készítésében.
- Ismerje a vizuális információközlés legelterjedtebb módjait, alapvető jellemzőiket; legyen képes a betű és kép együttes alkalmazására.
- Ismerje a legfontosabb képi jeleket, a nemzeti ereklyéket.
- Ismerje a tárgytervezés és -készítés folyamatának legfontosabb lépéseit, szempontjait.
- Legyen képes az életmód, a lakás berendezése és a használati tárgyak közötti összefüggések felismerésére.
- Legyen tájékozott lakóhelye, meggyéje népi kismesterségeiről.
- Válgjon igényévé a kultúrált környezet, annak megteremtésében, fenntartásában aktívan vegyen részt.

Tartalom:

- Kifejezés, képzőművészet:
 - személyes és művészeti (népművészet, képzőművészet, színház, tánc, zene, irodalom) élmények feldolgozása képi, plasztikai kompozíciókban (pl. népballadák, a magyar és a világirodalom klasszikusai, antik mitológia, biblia, mondák, legendák, klasszikus és rockzene),
 - homogén és vegyes rajz- és festőtechnikák,
 - monotípiák, papírmetszet,
 - mintázás-térformálás, papírplasztika,
 - képsorok egyszerű animációval,
 - különböző korokból származó műalkotások elemzése; az elemzések során a művészeti műfajok (szobrászat: körplasztika, dombormű; festészet: táblakép- és falfestészet; sokszorosító grafika: mély- és magasnyomás) és technikák (szobrászat: faragás, mintázás, öntés; táblakép: tempera- és olajfestés; falfestészet: freskó, mozaik; mélynyomás: rézkarc; magasnyomás: fametszet, linómetszet) jellemzőinek vizsgálata,
 - a vizuális nyelv alapelemei, a használt technika/anyag és a komponálási mód kifejező hatásán alapuló alkotómunka, a kifejező hatás megfigyelése az elemzett művekben.
- Vizuális kommunikáció:
 - kompozíciós gyakorlatok látványok ábrázolásával,
 - tárgyak felépítését, tagoltságát magyarázó, elemző rajzok, tér- és tömegviszonyokat értelmező makettek készítése forma- és színredukcióval,
 - fejlődést, változást, működést, folyamatot magyarázó, szemléltető ábrák készítése,
 - geometrikus térmodellek készítése papírból hálózatrajz, szerkesztőrajz alapján,
 - 3 képsíkos vetületi ábrázolás az elkészített geometrikus formákról,
 - térformálás - térábrázolás: összetettebb makettek készítése papír- és textilplasztikában, természetes anyagok használatával; alaprajz és térképkészítés

- (pl. történelmi mondák, legendák, olvasmányok alapján helyszínek, épületek - jurta, vár, templom; népi építészet vagy helyi műemlék feldolgozása),
- a sokszorosított információ (könyv, reprodukció, plakát, képes folyóirat, film) jellemzőinek elemzése, a kép és szövegfont arányára figyelve újság, könyvcímlap tervezése,
- a képi közlések szabályainak, konvencióinak tanulmányozása közismert jelekben, szimbólumokban,
 - jelképek, nemzeti ereklyék (pl. címer, zászló, szakrális tárgyak),
 - jel- és üzenettartalma,
 - a közösségi élet jelei - informáló jelek a mindennapi életben,
- vizuális jelek gyűjteményének készítése; jeltervezés és kivitelezés.
- Tárgy- és környezetkultúra:
 - a tervezési folyamat alapjainak megismerése valódi szükségletként jelentkező vagy elképzelt (esetleg fantasztikus) tárgy létrehozásával:
 - a hiányhelyzet felismerése,
 - ötletek a hiány pótlására,
 - tervezés az anyagok, eszközök megválasztásával,
 - kivitelezés,
 - (pl. egy használati tárgy -iskolai felszerelés, személyes tárgy- elkészítése; játék vagy báb készítése),
 - a viaszíróas batiktechnika munkafázisai, tárgykészítés-díszítés (pl. terítő, párna, trikó),
 - a tágabb környezet rendeltetésének, formáinak elemzése, kritikája:
 - különböző funkciójú épített terek osztásai, mozgáslehetőségek a terekben, térérzetek,
 - életterek, az otthon berendezése és tárgyai,
 - egy választott tárgy történeti változásai,

Művészetek

Ének-zene

5. évfolyam

Éves órakeret: 36 óra

Heti órakeret: 1 óra

Cél:

- A muzsikáló közösség-, és zeneszerető, zeneértő közösségnevelés. Ehhez szükséges a zenei műveltség megalapozása, a nemzeti egyetemes zenekultúra megismertetése. A művészi kifejezőképesség kibontakoztatása, az igényes zene mindennapos szükségletté válásának alakítása.
- A magyar népzenei anyanyelv megismertetése, megszerettetése, a zenei értékek közvetítése

Fejlesztési tevékenység:

- Új stílusú népdalok éneklése alkalmazkodó stílusban.
- Jeles napok dalainak éneklése, ünnepekhez csoportosítása.

- Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc dalai.
- Gregorián dallamok éneklése.
- Reneszánsz és barokk zeneművek témáinak, részleteinek éneklése.
- Egyszerű többszólamúság (csoportos éneklés).
- Régi stílusú kvintváltó népdalforma rögtönzése (megadott kezdősorral).
- Éneklés a népdalfeldolgozásokban felhangzó dalok közül.
- Gregorián dallamok felismerése.
- Reneszánsz és barokk művek meghallgatása, a stílusjegyek megfigyelése..
- A barokk zenekar hangszereinek és hangszercsoportjainak megnevezése.
- Zeneszerzők élettörténetéről önálló ismeretszerzés.
- Új ritmusértékek és szüneteik olvasása-írása.
- Új dallami elemek olvasása-írása.
- A tiszta hangközök ismerete, szolmizált éneklése.
- Dinamikai tempójelek felismerése, alkalmazása dallaméneklés során.

Tartalom:

- Újabb magyar dalok (régi és új stílusú) megismerése.
- A magyar népdalstílus rétegződése.
- Régi stílus: sorszerkezet, ereszkedő dallamvonal, kvintválasz.
- Új stílus: visszatérő sorszerkezet, kupolás dallamvonal.
- Népdalfeldolgozások, népszokások zenéje (magyar, kisebbségi és nemzetiségi népzene).
- Zenetörténeti korok: reneszánsz, barokk stílusjegyek.
- Reneszánsz és barokk zenei szemelvények.
- Zenei formák, szerkesztésmódok: rondó, menüett, fuga, solo-tutti.
- Együttesek: barokk zenekar.
- Hangszerek: orgona, csembaló, oboa, trombita.
- Zeneszerzők: Vivaldi, J. S. Bach, Handel,
- A zeneszerzők életútja, munkássága, rövid kortörténet.

Zenei hallás, kottaismeret:

- Ritmikai fogalmak, ismeretek: az alkalmazkodó ritmus, a tizenhatod és kombinációi, szünetjele, a kis és nyújtott ritmus.
- Dallami ismeretek: felső „ré” és „mí” hangok.
- Hangközök: egész- és félhang távolság, a tiszta hangközök.
- Előadási jelek: tempo és dinamikai jelek a tanult dalokhoz és a meghallgatott zeneművekhez kapcsolódva.

Művészetek

Ének-zene

6. évfolyam

Éves óraszám: 36 óra

Heti óraszám: 1 óra

Cél:

- A tanulók értékszemléletének, hagyományörző magatartásának formálása, a befogadó- és reprodukáló képesség fejlesztése.
- A zene jelrendszerének megismerése és alkalmazása a zenei olvasás-írás tevékenységben. A zene szeretete, a zenehallgatás szokásának kialakítása.

- A zenei képzelet, a gondolati tevékenység, a dinamikai és formaérzék fejlesztése.

Fejlesztési tevékenység:

- A műzenei feldolgozásokban meghallgatott népdalok éneklése.
- A nemzeti és etnikai kisebbségek népdalainak éneklése.
- Válogatás a tartalomhoz kapcsolódó, kifejező éneklés gyakorlása.
- Ünnepi alkalmak, népszokások dalainak éneklése, szerepjátás a dalok felhasználásával.
- Történeti énekek szerepjáték előadása.
- Az új hangközök és módosított hangok tanult dallamokban történő tiszta intonálása.
- Klasszikus műdalok és témák énekes megszólaltatása kottaképből.
- Dallamalkotás adott témára nyitás-zárás.
- Klasszikus kánonok csoportos éneklése.
- Zenei formák, műfajok, művek hallás utáni felismerése.
- A dúr-moll színezett különbségének megfigyelése.
- A bécsi klasszicizmus műfajainak és formáinak szóbeli ismertetése.
- A zenei korszakhoz kapcsolódó alapvető stílusok, műfajok, formák és szerkezetek felismerésének gyakorlása.
- Önálló véleményalkotás, a zenei élmény szóbeli megfogalmazása.
- Módosított hangok ábécés megnevezése.
- A periódus felismerése a tanult dallamokban.
- Az éneklés során a zenei előadásmódra vonatkozó kifejezések felismerése és alkalmazása.

Tartalom:

- Újabb magyar népdalok és népszokások dalai.
- Nemzeti és etnikai kisebbségek újabb dalai.
- Ünnepek dalai.
- Más népek dalai (újabb európai országokból is).
- Klasszikus műdalok. Műzenei témák (énekelhető zenehallgatási szemelvények).
- Többszólamú szemelvények: könnyű kórusművek (a már ismert zenetörténeti korokból) és népdalfeldolgozások.
- Dallammodellek: a tanult dalok és olvasógyakorlatok (ritmikai, dallami, formai elemeik), kérdés-felelet elvű dallamok.
- Népzenei és népzenei ihletésű művek hallgatása.
- Szemelvények a 16-18. század magyar történelmi zenéjéből.
- Zenetörténeti kor: a bécsi klasszicizmus.
- Zeneszerzők: Haydn, Mozart, Beethoven.

Zenehallgatás, kottaismeret:

- Ritmika: a felütés, csonka ütem.
- Új dallami elemek: ábécés hangok a kis- és egyvonalas oktávban.
- Tonalitás: dúr-moll hangnemek.
- Előadásmód: a tanult zenei anyagokhoz kapcsolódóan.
- Haydn, Mozart, Beethoven műveiből részletek hallgatása.
- Népdalok, nemzetiségi dalok hallgatása.

Óraháló alsó tagozat és felső tagozat

Hagyományos tanrendű osztályok óraterve

Tantárgy	Évfolyam							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	8,5+0,5*	8,5+0,5*	8	7	4	4	3+1,5*	3+1,5*
Történelem					1+1*	1+1*	2	2
Idegen nyelv				2	3	3	3	3
Matematika	4+1*	4+1*	4+1*	5	4	4	3+1,5*	3+1,5*
Informatika			1*	1*	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	2	2				
Természetismeret					2	2		
Biológia							1+0,5*	1+0,5*
Földrajz							1+0,5*	1+0,5*
Fizika							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5
Ének – zene	1	1	1	1	1	1	1	1
Rajz	1,5	1,5	1,5	1,5	1	1	1	1
Technika és életvitel	1	1	1*	0.5+0.5*	1	1	1	1
Testnevelés	3	3	3	3	2,5	2,5	2,5	2,5
Osztályfőnöki				1	1*	1*	1*	1*
Tánc és dráma (integrált a magyar nyelv és irodalomba)					Int magy	Int magy		
Hon és népismeret (integrált a történelemben)					Int tört	Int tört		
Egészségtan (integrált a biológiába)						Int biosz		
ÖSSZESEN	21,5	21,5	22	24,5	22,5	22,5	27,5	27,5
KÖTELEZŐ ÓRAKERET	20	20	20	22,5	22,5	22,5	25	25
TERHETŐSÉG	22	22	22	24,5	25,5	25,5	29	29
SZABADON TERVEZHETŐ	2	2	2	2,5	6	6	7,5	7,5

Szabadon választott a helyi tanterv szerint kötelező

Idegen nyelv								
Informatika			1	1				
Technika			1	0.5				
Magyar nyelv és irodalom	0,5	0,5					1,5	1,5
Matematika	1	1					1,5	1,5
Történelem					1	1		
Osztályfőnöki				1	1	1	1	1
Biológia							0,5	0,5
Földrajz							0,5	0,5

Terhelhetőségi határon túl

Hit és erkölcsstan	2	2	2	2	2	2	2	2
Egyházi ének					1	1		
Felhasználható egyéni 10%	2	2	2	2,25	2,25	2,25	2,5	2,5

Nyelvi, informatikai irányultságú osztály óraterve

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	8,5	8,5	8	7	4	4	3+1*	3+1*
Történelem					1+1*	1+1*	2	2
Idegen nyelv	1*	1*	1*	3	3+1*	3+1*	3+1*	3+1*
Matematika	4,5	4,5	4	4,5	4+1*	4+1*	3+1*	3+1*
Informatika	1*	1*	1*	1*	1	1	1+1*	1+1*
Környezetismeret	1	1	2	2				
Természetismeret					2	2		
Biológia							1+0,5*	1+0,5*
Földrajz							1+0,5*	1+0,5*
Fizika							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5
Ének – zene	1	1	1	1	1	1	1	1
Rajz	1	1	1	1	1	1	1	1
Technika	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés	3	3	3	3	2,5	2,5	2,5	2,5
Osztályfőnöki				1	1*	1*	1*	1*
Tánc és dráma (integrált a magyar nyelv és irodalomba)					Int magy	Int magy		
Hon és népismeret (integrált a történelembé)					Int tört	Int tört		
Egészségtan (integrált a biológiába)						Int bio.		
ÖSSZESEN	22	22	22	24,5	24,5	24,5	28,5	28,5
KÖTELEZŐ ÓRAKERET	20	20	20	22,5	22,5	22,5	25	25
TERHETŐSÉG	20	20	22	24,5	25,5	25,5	29	29
SZABADON TERVEZHETŐ	2	2	2	2,25	6	6	7,5	7,5

Szabadon választott a helyi tanterv szerint kötelező

Idegen nyelv	1	1*	1		1	1	1	1
Informatika	1	1	1	1			1	1
Technika								
Magyar nyelv és irodalom							1	1
Történelem					1	1		
Matematika					1	1	1+1 du	1+1 du
Osztályfőnöki				1	1	1	1	1
Biológia							0,5	0,5
Földrajz							0,5,	0,5

Terhelhetőségi határon túl

Hít és erkölcsstan	2	2	2	2	2	2	2	2
Egyházi ének					1	1		
Felhasználható egyéni 10%	2	2	2	2,25	2,25	2,25	2,5	2,5

Művészeti jellegű osztály óraterve

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	8,5	8,5	8	7	4	4	3+1*	3+1*
Történelem					1+1*	1+1*	2	2
Idegen nyelv				2	3	3	3	3
Matematika	4+0,5*	4+0,5*	4	4,5	4	4	3+1*	3+1*
Informatika			1*	1*	1	1	1	1
Természetismeret					2	2		
Környezetismeret	1	1	2	2				
Biológia							1+0,5*	1+0,5*
Földrajz							1+0,5*	1+0,5*
Fizika							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5
Ének – zene	1+1*	1+1*	1+1*	1+1*	1+1*	1+1*	1	1
Rajz	1,5	1,5	1+0,5*	1	1+1*	1+1*	1+1*	1+1*
Technika	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés	3	3	3	3	2,5+0,5*	2,5+0,5*	2,5+0,5*	2,5+0,5*
Osztályfőnöki				1*	1*	1*	1*	1*
Tánc és dráma (integrált a magyar nyelv és irodalomba)								
Hon és népismeret					Int tört	Int tört		
Egészségtan						Int biológia		
ÖSSZESEN	21,5	21,5	22,5	24,5	25	25	28	28
KÖTELEZŐ ÓRAKERET	20	20	20	22,5	22,5	22,5	25	25
TERHETŐSÉG	22	22	22	24,5	25,5	25,5	29	29
SZABADON TERVEZHETŐ	2	2	2	2,25	6	6	7,5	7,5

Szabadon választott a helyi tanterv szerint kötelező

Idegen nyelv								
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1 du	1 du
Technika				1	0,5			
Informatika				1	1			
Magyar nyelv és irodalom							1	1
Történelem						1	1	
Matematika							1	1
Rajz						1	1	1 du
Testnevelés						0,5	0,5	0,5
Biológia							0,5	0,5
Földrajz							0,5	0,5

Terhelhetőségi határon túl

Hit és erkölcsstan	2	2	2	2	2	2	2	2
Egyházi ének					1	1		
Felhasználható egyéni 10%	2	2	2	2,25	2,25	2,25	2,5	2,5

Tagintézmény óraterve¹

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	8,5	8,5	8	7	4	4	4+0,5*	4
Történelem					2	2	2	2
Idegen nyelv			1*	3	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4+0,5*
Informatika					1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	2	2				
Természetismeret					2	2		
Biológia							1+0,5*	1+0,5*
Földrajz							1+0,5*	1+0,5*
Fizika							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5
Ének – zene	1	1	1,5	1,5	1	1	1	1
Rajz	1,5	1,5	1,5	1,5	1	1	1	1
Technika	1	1	1*	1	1	1	1	1
Testnevelés	3	3	3	3	2,5	2,5	2,5	2,5
Osztályfőnöki				1*	1*	1*	1*	1*
Tánc és dráma (integrált a magyar nyelv és irodalomba)					Int. magyar	Int. magyar		
Hon és népismeret (integrált a történelembe)					Int. történelem	Int. történelem		
Egészségtan (integrált a biológiába)						Int. biológia		
ÖSSZESEN	20	20	22	24	22,5	22,5	27	27
KÖTELEZŐ ÓRAKERET	20	20	20	22,5	22,5	22,5	25	25
TERHETŐSÉG	22	22	22	24,5	25,5	25,5	29	29
SZABADON TERVEZHETŐ	2	2	2	2,25	6	6	7,5	7,5

Szabadon választott a helyi tanterv szerint kötelező

Idegen nyelv			1					
Technika			1	0,5				
Magyar nyelv és irod.							0,5	
Matematika								0,5
Biológia							0,5	0,5
Osztályfőnöki				1	1	1	1	1
Földrajz							0,5	0,5

Terhelhetőségi határon túl

Hít és erkölcsstan	2	2	2	2	2	2	2	2
Egyházi ének					1	1		
Felhasználható egyéni 10 %	2	2	2	2,25	2,25	2,25	2,5	2,5

¹ A tagintézmény óraterve a 2008/2009-es tanévben, mely az elsőtől az ötödik évfolyamig illeszkedik a székhely szerinti órarendhez, amelyet felmenő rendszerben bevezet.

Iskolánkban az ismeretek átadása a hagyományos tantárgyi keretek megtartása mellett történik

Helyi tantervünkben az alábbi modulok szerepelnek:

- Hon és népismeret beépítve a történelem tantárgyba 5-6. évfolyamon
- Tánc és dráma beépítve a magyar irodalom tantárgyba 5-6. évfolyamon
- Mozgókép és média ismeret beépítve a magyar irodalom tantárgyba 8. évfolyamon
- Egészségtan beépítve a biológia tantárgyba 8. évfolyamon

A humán tantárgyak (irodalom, történelem, művészettörténet és zenetörténet) között szoros együttműködésre törekszünk. Alapvető követelmény ezzel kapcsolatban, hogy a tanárok részletesen ismerjék a társtantárgyak tartalmát, és ennek alapján minél többször hívják fel a figyelmet a kapcsolódási pontokra.

Részletes tantervek:

1. magyar nyelv és irodalom	1-4 évf.
2. matematika	1-4 évf.
3. környezetismeret	1-4 évf.
4. ének-zene	1-4 évf.
5. vizuális kultúra	1-4 évf.
6. technika	1-4 évf.
7. testnevelés	1-4 évf.
8. magyar nyelv és irodalom	5-8 évf.
9. matematika	5-8 évf.
10. angol nyelv	1-8 évf.
11. német nyelv	1-8 évf.
12. történelem	5-8 évf.
13. természetismeret	5-6 évf.
14. biológia és egészségtan	7-8 évf.
15. fizika	7-8 évf.
16. kémia	7-8 évf.
17. földünk és környezetünk	7-8 évf.
18. ének-zene	5-8 évf.
19. vizuális kultúra	5-8 évf.
20. informatika	5-8 évf.
21. technika, életvitel	5-8. évf.
22. testnevelés	5-8 évf.
23. református hittan	1-8 évf.
24. katolikus hittan	1-8 évf.
25. Ember és társadalomismeret, etika	7.évf.
26. egyházi ének	5-6. évf.
27. osztályfőnöki feladatok	1-8 évf.

Alkalmazható tankönyvek, segédletek és taneszközök. A tankönyv és taneszköz kiválasztás elvei

- Az OM által kiadott tankönyvjegyzéken szerepeljen.
- A Református Pedagógiai Intézet ajánlásai között szerepeljen.
- Tankönyvválasztásnál figyelembe vesszük a családok anyagi helyzetét.
- Kívánatos, hogy szükség esetén több évig használhatók legyenek a könyvek, tankönyvcsaládok (tartalmilag és külső megjelenés alapján).
- Szakmailag egymásra épüljenek.
- Tartalmazza a Nemzeti Alaptanterv és az elfogadott helyi tanterv követelményeit.
- A törvényi előírások alapján a szabad könyvválasztás pedagógiai elvének sérülése nélkül figyelembe veendő a munkaközösségek javaslata.
- Lényeges, hogy egyformán fejlessze az auditív és vizuális megismerést a tankönyv és a taneszköz család.
- Érthető legyen a szövege a tankönyveknek és taneszközöknek.
- Az ismeretközlés során bizonytalanságba ne hagyja a tanulókat.
- Legyen az életkorhoz igazodó.
- Fejlessze a logikus gondolkodást, s hasson a pozitív érzelmekre.
- Az illusztrációk funkcionálisak legyenek.
- Legyen megfelelő tipográfia.
- Az oldalak áttekinthetőek, szellősek legyenek.
- A taneszközök, segédeszközök legyenek összhangban a tankönyvekkel, munkafüzetekkel.
- A jelenleg beszélt választékos magyar nyelven íródjanak, hangozzanak el a magyarázatok (idegen nyelv kivételével).
- Helyesírás tekintetében kifogástalan legyen.
- Évközben a meglévő tankönyvek, taneszközök, ruházati és más felszerelések beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg.
- Minden évben az iskolaszéssel történi az egyeztetés. A taneszközök és egyéb más, oktatáshoz szükséges felszerelés ügyében. (ruházat, kirándulás, szülőket terhelő fizetési kötelezettség).

A tankönyvkiválasztás egyéb specifikumai a helyi tanterv egyes tantárgyai között került megfogalmazásra.

Magasabb évfolyamra lépés feltételei

Tanulói jogviszony

A belépés feltételei:

- Az iskolába történő felvételtől és átvételtől a tankötelezettség és a tanulói jogviszony keletkezésének szabályozása szerint kell eljárni. (Közoktatási tv. 66§. és a 11/1994.évi MKM rendelet 16.17.18.§)
- Az iskola első évfolyamára történő beiratkozásnál a törvényi előírásokat vesszük figyelembe /iskolaérettség, óvodai szakvélemény/.
- Beiskolázási körzet a város és a környező települések.
- Az osztályba sorolást segíti a szülők későbbi nyelvtanítással kapcsolatos igénye.
- A Magyarországi Református Egyház Közoktatási Törvénye előírása alapján arra törekszünk, hogy minél több református szülő és gyermek éljen az egyházi iskola lehetőségével.

A továbbhaladás alapja:

- Az 1.-4. évfolyam félévig - a Köznevelési Törvény által meghatározott módon - szóbeli értékelés a bizonyítványban.
- A 4-8. évfolyamon évenkénti, tárgyakénti érdemjeggyel az 5 fokozatú skála szerint, tanév végén.
- Évfolyamismétlés a Köznevelési Törvény 70. §-ában leírtak szerint.

A tanulói jogviszony megszűnése:

- A tanulói jogviszonyt az iskola megszüntetheti, ha a tanuló nem teljesíti a Magyarországi Református Egyház Köznevelési törvényének 41. §-ában foglalt (a tanuló kötelelességei) rá vonatkozó feladatokat
- fegyelmi vétség miatt
- a megengedettnél több hiányzás miatt
- önkéntes iskolaválasztás miatt
(Az eljárási szabályokat, jogkövetkezményeket, az iskola kötelezettségeit az iskolai SZMSZ tartalmazza.)
- a tanulmányok befejezésekor.

A tanulói jogviszony megszűnésének időpontját a köznevelési törvény szabályozza.

A tanuló magasabb évfolyamba léphet:

- A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben „A továbbhaladás feltételei” c. fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból (kötelező és választott) a tanév végén legalább elégséges szinten teljesítette, *ill. az előírt vizsgákat teljesítette.*
- A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. Minden tantárgyból az „elégséges” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.
- Ha a tanuló a tanév végén egy vagy két tantárgyból szerez „elégtelen” osztályzatot, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet.
- Ha a tanuló a tanév végén három vagy több tantárgyból szerez „elégtelen” osztályzatot, az évfolyamot ismételni köteles.
- A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:
 - az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozáson való részvétel alól;
 - az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
 - a tanítási évben 250 óránál többet mulasztott;
 - egy adott tantárgy ténylegesen megtartott óráinak több, mint 30 %-ról hiányzott
 - magántanuló volt.
- Sikertelen osztályozó vizsga, vagy a vizsgaengedély meg nem adása évfolyamismétlést von maga után.
- A tanuló részére engedélyezhető az iskola évfolyamának megismétlése abban az esetben, ha egyébként felsőbb évfolyamra léphetne. Az engedély megadásáról a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő kérésére az iskola igazgatója dönt. (KOT 70-71)

A pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése.

A nevelő-oktató munka belső ellenőrzése történhet:

- tanítási órákon
- tanórán kívüli foglalkozásokon
- rendezvényeken...

A belső ellenőrzés területének, konkrét tartalmának és módszerének ütemezését az ellenőrzési terv tartalmazza, amelyet (kéthavonta, félévente, évente) nyilvánosságra kell hozni.

Ha szükséges, eseti azonnali ellenőrzések lefolytatását az igazgató bármikor elrendelheti.

Belső ellenőrzésre jogosultak:

- igazgató – valamennyi tevékenységet ellenőrizhet
- igazgatóhelyettesek – saját munkaterületüket
- munkaközösség vezetők – a munkaközösség tagjait
- eseti megbízás alapján a tantestület bármely tagja – a feladatból következő konkrét területet

Az ellenőrzés módszerei:

- tanórák, egyéb foglalkozások vizsgálata, látogatása
- írásos dokumentumok vizsgálata, elemzése
- tanulói munkák vizsgálata
- beszámoltatás szóban, írásban

Az ellenőrzést minden esetben kell, hogy visszajelzés kövesse egyénileg vagy általánosítható tapasztalatok esetén a tantestület előtt.

Mi? Mit? Milyen rendszerességgel? Milyen formában?

amit értékelünk kell	akik értékeli	az értékelés rendszeressége	az értékelés formája
pedagógiai programunk	iskolavezetés, szükség esetén tantestület	évente	írásban
helyi tantervünk	munkaközösségek	évente	írásban
tanulmányi munka	szaktanár: osztályfőnök: igazgató:	folyamatosan félévkor év végén év végén	szóban ellenőrzőben bizonyítványba szóban
kiemelkedő tanulmányi ill. sporteredmények	szaktanár, osztályfőnök, igazgató	amikor aktuális, de legalább félévente	az osztályközösség, tantestület. Az iskolaközössége előtt szóban. A legkiemelkedőbbeket írásban.
Magatartás, szorgalom	osztályfőnök és osztályközösség	félévkor, év végén	szóban, írásban is
tanárok munkája	igazgató, diákok, önértékelés	amikor aktuális, de legalább évenként	írásban

az iskola gazd., üzvi munkája,	igazgató, gazdasági vezető	félévenként	szóban
a munkaközösségek munkája	igazgatóhelyettesek, munkaköz. vezetők	évente	írásban
az oktató-nevelő munka körülményei	munkaközösségvez., igazgató	évente	szóban, írásban
a technikai dolgozók munkája	gondnok diákok	félévente évente	szóban diákközyülés
az igazgató és az ig. helyettesek munkája	nevelőtestület	évente	írásban
a vizsgázók telj., tantárgyi felmérések eredménye	munkaközösségvez.	amikor aktuális	írásban
az iskolai munka	Szülői Szervezet	évente	szóban vagy írásban (kérdőívvel)
a könyvtáros munkája	igazgató	évente	szóban
a diákmozgalom tev.	Igazgatóhelyettes	évente	szóban

Iskolai beszámoltatás és számonkérés feltételei

SNI-s tanulók értékelésének a rendje:

A sajátos nevelési igényű tanulóknak integrált ellátása folyik speciális tanterv/tanmenet alapján. Amennyiben a szakértői vélemény az alábbi megállapításokat teszi: szóbeli számonkérés előtérbe helyezése: ez esetben a szaktanár az írásbeli beszámoltatás helyett a szóbeli számonkérést alkalmazza valamennyi írásban történő (írásbeli felelet, témazáró dolgozat) számonkérés helyett.

A szakértői bizottság véleménye alapján, és szülői kérésre az igazgató adhat egy évre, vagy a felülvizsgálat időpontjáig felmentést az adott tantárgy értékelése és minősítése alól.

Az írásbeli beszámoltatások formája, rendje

Az iskola jelenlegi gyakorlatában az ellenőrzési, mérési és értékelési feladataink az alábbi rendszerben működnek:

- Tanév eleji és tanév végi sztenderdizált felmérések íratása elsősorban magyar nyelv és irodalomból, matematikából (történelemből).
- A páros számú évfolyamokon a tanév végén a készségek és képességek alapján is felmérjük a tanulókat. (Emelt szintű nyelvoktatás, osztályba sorolások stb. miatt).
- Az iskola felső tagozatán, elsősorban a 6.7. és 8. évfolyamokon iskolán belüli vizsgákat tartunk az éves munkatervben megfogalmazott célok alapján. (szóbeli, írásbeli – matematika, magyar nyelv és irodalom, történelem, idegen nyelv).

- Az adott tanév belső ellenőrzési, mérési és értékelési feladatait az intézmény tárgyévi munkaterve részletesen tartalmazza. Ehhez kapcsolódnak a munkaközösségek munkaterveiben rögzített feladatok. Külső szakértő igénybevételére elsősorban a Református Pedagógiai Intézet (RPI) munkatársai közül van módunk. Az RPI. Szakértői és szaktanácsadói szívesen állnak intézményünk rendelkezésére.

-

Az írásbeli ellenőrzés formái:

- kis terjedelmű téma írásbeli kidolgozása (tanórán beilleszthető az ismeretsajátítási folyamatba)
- otthonra kiadott szorgalmi feladat megoldása (a követelményeket kis mértékben meghaladó ismereteket feltételező feladatok),
- házi feladat (az önállóan elkészített házi feladat ad csak elfogadható információkat)
- röpdolgozat (5-10 perces, a szükséges alapismeretek meglétét térképezzük fel vele)
- teszt (kiegészítés, választás, algoritmusok ismerete mérhető jól ezzel a lappal).
- Témazáró mérőlap (mind a szakaszos, mind a folyamatos ellenőrzésnek, értékelésnek legfontosabb eszköze)

Az iskolai írásbeli beszámoltatások rendje, korlátai:

Valamennyi tantárgy esetében, egy óra anyagából, vagy részösszefoglalásból kisebb írásbeli számonkérés (röpdolgozat) max. 4 tantárgyból lehet naponta
témazáró dolgozat max. 2 tantárgyból lehet naponta
a tanulók kiselőadásokat, beszámolókat készíthetnek a tanár által javasolt témából, melyet érdemjeggyel is értékelhet a pedagógus.
Alapelv: legalább 1 érdemjegy legyen havonta

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli, szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai:

- írásbeli házi feladatra szükség van azokból a tantárgyakból, amelyek nem készségtárgyak
- írásbeli, szóbeli feladat minden órán adható (lehetőleg az írásbeli feladat 25-30 percnél többet ne vegyen igénybe)
- házi feladat adható hétvégére és kisebb szünetekre is. (Ne terhelje túl a tanulót!)

Az értékelés és a motiváció alapelvei

- személyre szóló legyen
- ösztönző hatású legyen
- nem lehet megtorló. fegyelmező jellegű
- a szóbeli és írásbeli értékelés egészséges aránya biztosított legyen

- folyamatos legyen
- kiszámítható legyen
- legyen tárgyyszerű
- megfelelő légkörben történjen (minimális stressz mellett)

Ahhoz, hogy ezek az alapelvek megvalósulhassanak, világosan megfogalmazzuk és a tanévek elején a tanulók tudomására hozzuk az egyes tantárgyak követelményeit és a neveltségi szint tartalmi jegyeit életkorhoz kötötten. Az egységes követelményrendszert minden tanár köteles betartani.

Az iskolakezdés szakaszában a tanulói készségek megalapozása mellett, a keresztyén értékek megismertetése az egyik legfontosabb funkciója iskolánknak.

Fontos, hogy hozzásegítsük a gyermekeket a saját értékeik, adottságaik, képességeik felismeréséhez. Reális önismeretre, önbizalomra, feladattudatra neveljük, s mindehhez szeretetteljes légkört biztosítunk.

A kezdő szakaszban értékeljük a tanulók önmagukhoz mért fejlődését, az ismeretek elsajátítását, a képességek minőségi, mennyiségi gyarapodását, valamint a tanulók magatartásának, viselkedésének fejlődését.

Az 1-3 évfolyamon, ill. a 4 évfolyam I. félévéig a szóveges értékelés rendszerességét negyedévi, félévi, háromnegyedévi és év végi tájékoztatásban állapítottuk meg. Az év végi értékelést kivéve valamennyit az ellenőrzőbe, tájékoztató füzetbe bejegyezve hozzuk a szülők tudtára.

A 4. évfolyam II. félévétől - meghatározott időegység elteltével - ami megközelítőleg egy hónap -, adunk értékelő tájékoztatást érdemjeggyel.

Személyes, szóbeli értékelés

- feleletek, dolgozatok érdemjegyéhez fűzött indoklás
- a tanítási órákon folyamatosan megerősít, korrigál, segít, tanácsot, ötletet ad a tanár
- a tanórákon kívül is így tesz
- a szülői értekezletek (tanévenként 2-3 alkalommal)
- a magatartás és szorgalom elbírálása (osztálymunka a tanulók bevonásával)
- havonta a naplók, üzenő füzetek egyeztetése során
- a félévi és év végi osztályzatok, érdemjegyek megállapításakor
- fogadóórákon (szülő – tanuló - tanár együttes)
- kiránduláson, színházlátogatáson, a program, a nap értékelése
- a tantestület előtti szóbeli értékelés

Írásbeli, szóveges értékelés

- dicséretetek, elmarasztalások beírása az üzenő füzetbe
- a dolgozatokhoz írt rövid instrukció, vélemény
- külső felkérésre készített vélemények, minősítés (rendőrség, bíróság, gyermekvédelem, pályázatok)
- kívülről történő minősítés (rangsor-felvételi eredmények)
- a középiskolák visszajelzése, versenyek eredménylistája

A tanulók érdemjeggyel történő értékelése, osztályozása

- az elsősöket az első hónapban csak pozitívan értékeljük
- a tanórai aktivitást fokozottabban értékeljük - törekedünk arra, hogy elegendő számú érdemjegye legyen minden tanulónak (írásbeli, szóbeli helyes aránya) - SZMSZ! -, az érdemjegyről a tanuló azonnal értesül, közvetlenül a tanárától
- az osztályzathoz szóbeli értékelés is társul
- a szóbeli felelet értékelésénél a nyelvi kifejezőképesség is szempont
- a naplóba is bekerül az érdemjegy
- a magatartás és szorgalom értékelésébe aktívan bevonjuk a tanulókat, mert ez fejleszti erkölcsi ítélőképességüket és önkontrolljukat
- a félévi osztályzat az üzenő füzetbe, az év végi a bizonyítványba kerül.

A tanulók ellenőrzése és értékelése

Az egész éves folyamatos ellenőrzés, értékelés biztosítéka, alapfeltétele a további tervezésének és egyben visszajelzés a kitűzött célok megvalósításában. Az értékelés ne lezárt, megbélyegző, hanem előremutató legyen. A pozitív értékelés legyen túlsúlyban, a negatív értékelés nevelő hatású legyen.

Az ellenőrzés, értékelés irányulhat:

- teljesítményre
- szorgalomra
- a tanulók magatartására

Az értékelés típusai:

1. Diagnosztikus

Célja felmérni az adott csoport tudásszintjét, amivel besorolási döntéseket alapozhatunk meg, annak érdekében, hogy döntsünk az egyénre, vagy a csoportra méretezett nevelési-oktatási stratégiájáról.

Célszerű egy évfolyamon belül azonos felmérőlapot használni.

2. Formatív

Célja az eredményes tanulás segítése. A tanulási hibák és nehézségek differenciált feltárása, amely lehetővé teszi a javítást és a pótlást. Évközi érdemjegyek (osztályzatok) formájában jelenik meg az 1-5 fokozatú rangskálán.

Félévenként minimum négy osztályzatból értékelünk.

Az érdemjegy szerzés módjai:

- szóbeli feleletek
- írásbeli munkák
- önálló kiselőadások, versenyek
- óraközi munka
- rendezvényeken nyújtott teljesítmény

Osztályzatok

Jeles (5):

- ha a tanuló a tantervi követelményeknek maradéktalanul eleget tesz
- ismeri, tudja a tananyagot és azt alkalmazni is képes

- pontosan, szabatosan fogalmaz, lényegre mutatóan definiál, de saját szavaival is képes visszaadni a tananyag lényegét
- beszéd és kérdéskultúrája életkorának megfelelő

Jó (4):

- ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, kevés hibával tesz eleget
- saját szavaival a tananyag lényegét nem mindig képes visszaadni

Közepes (3):

- ha tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával tesz eleget
- nevelői segítségre többször rászorul
- ismeretei felszínesek
- kevésbé tud önállóan dolgozni
- segítséggel képes megoldani szóbeli feladatait
- tömondatokban fejt ki gondolatait

Elégséges (2):

- ha a tantervi követelményeknek komoly hiányosságokkal tesz csak eleget
- rendelkezik a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártasságokkal
- egyszavas válaszokat használ
- fogalmakat nem ért
- gyakorlatilag képtelen az önálló feladat végzésére

Elégtelen (1):

- ha a tantervi követelmények minimumának nem tesz eleget segítséggel sem

3. Szummatív

Lezáró, minősítő értékelést a tanulási folyamat fontos szakaszainak a befejezésekor alkalmazzuk.

Célja az összegzés, a záró minősítés. Ebből következik, hogy szekálja, szűri a tanulókat, mivel egy bizonyos szint alatti eredménnyel nem léphetnek tovább.

A tanulók munkájának szóveges értékelése az 1-4 évfolyamon

Az általános iskolában a tanév során érdemjegyekkel, félévkor és év végén osztályzattal kell értékelni a tanulókat. Kivételt képeznek ez alól az 1-2-3. évfolyam tanulói, valamint a 4. osztályosok az első félévben. Az első három évben és a negyedik évfolyam első félévében olyan szóveges értékelést kell kapnia a tanulóknak, amelyik kifejezi, hogy kiválóan, jól vagy csak megfelelt az elvárásoknak, esetleg felzárkóztatásra szorul. Ez utóbbi esetben a szülő bevonásával értékelni kell a tanuló teljesítményét, fel kell tárnai a tanuló fejlődését, haladását akadályozó tényezőket. Minderről, s arról, hogy a felzárkóztatásra milyen segítséget nyújt az iskola, tájékoztatást kell adni.

A szóveges értékelés funkciói:

- Diagnosztikus, prognosztikai, korrekciós funkció, amely fontos információkat ad a pedagógusnak a helyzetfelméréshez, a csoport és az egyén tanulási folyamatának tervezéséhez.
- Formatív, fejlesztő, szabályozó funkció, amely a tanulás folyamatához, annak korrekciójához ad segítséget pedagógusnak, szülőnek, diáknak.

- Szummatív funkció, megerősítés, visszacsatolás, szelekció, amely egy-egy tanítási-tanulási periódus végén regisztrálja az eredményeket, a pedagógusnak, szülőnek, tanulónak ad információkat.

A szöveges értékelés elvi kiindulópontjai:

- az értékelés a gyerekért, s elsősorban a gyerekeknek szól
- alakítja a helyes önértékelést, segíti a reális önismeretet
- nyitott, nem ítéletet alkot, hanem tükröt tart
- a gyerek aktív részese a saját fejlődésének
- a szülő és a pedagógus közösen gondolkodik a gyermek fejlődéséről

A szöveges értékelés elvi követelményei:

- minősítés-központúság helyett fejlesztőközpontúság jellemzi
- figyelembe veszi az életkori sajátosságokat
- összhangban van a pedagógiai programmal, a helyi tantervi rendszerrel és a kimunkált értékelési koncepciókkal
- személyre szóló és ösztönző jellegű
- a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet tölt be
- konkrét egyénre szabott javaslatokkal jelöli meg a továbblépés útját és módját, nyelvi megformáltságában közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára

A szöveges értékelés módja:

Előre meghatározott, nyomtatott, 4 fokú skála szerinti, kiegészítve egyénre szabott javaslatokkal.

1. Szóbeli: a tanuló magatartásáról, szorgalmáról, tanulmányi teljesítményéről a tanítási órákon és más iskolai foglalkozásokon.

Megfogalmazódhat:

- a tanuló részéről
- a tanulótársak részéről
- önértékelés formájában

2. Írásbeli: például

- a tanulói produktumokra írt rövid, lényegre utaló észrevételek megfogalmazásával
- témazáró felmérések megoldásának értékelése %-os teljesítménysávok megadásával és ezek minősítő jelzésével
- aktuális észrevételek bejegyzése a tanuló fejlődésével, előmenetelével kapcsolatban (pl. üzenő füzetbe)
 - félévkor és tanév végén részletes szöveges értékelés

A szöveges értékelés tartalmi szempontjai:

- magatartás
- szorgalom
- tantárgyi teljesítmények
 - a helyi tanterv követelményeinek való megfelelés,
 - a fejlődés, illetve fejlettség az alapvető készségekben és képességekben

A szöveg értékelés dokumentumai:

- Oktatási Minisztérium által jóváhagyott bizonyítvány

Az első-harmadik évfolyamokról kiállított bizonyítványok „Záradék” rovatába kell bejegyezni a tanuló továbbhaladását segítő nevelőtestületi döntéseket, a szülői kéréseket és a tankötelezettség teljesítésével kapcsolatos egyéb megjegyzéseket. A tanuló szöveges minősítése a pótlapon történik. A kitöltött pótlap a bizonyítvány része, amit a bizonyítvány borítólapjának tárolójába kell elhelyezni.

- A bizonyítvány kiállításának alapjául szolgáló nyomtatványt nyomtatott formában is elő kell állítani és meg kell őrizni.

A szöveges értékelés felszínre hoz olyan értékeket is, amelyek nem kifejezetten a tanulási teljesítményt érintik, de nagyon fontosak a teljes személyiségfejlődés szempontjából.

Az iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- a házirendet mindig betartja
- iskolán kívüli magatartása a társadalmi elvárásoknak megfelelő
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik
- a közösség alakítását, fejlődését munkájával, jó kezdeményezéseivel, elősegíti és társait erre ösztönzi

Jó (4) az a tanuló, aki:

- részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi, iskolai és iskolán kívüli viselkedése ellen általában nincs kifogás
- kisebb viselkedési hibái szóbeli figyelmeztetéssel kezelhetőek
- nevelőivel, szüleivel, társaival szemben tisztelettudó, udvarias

Változó (3) az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait többször nem tartja be
- nevelői szóbeli figyelmeztetése nem elegendő a magatartási, viselkedési hibáinak korigálására
- viselkedésével időnként zavarja az órák menetét, társait a tanulásban
- az udvarias viselkedés szabályait nem mindig tartja be
- a közösségi munkában csak vonakodva vesz részt

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- az iskola házirendjét gyakran megsérti
- társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlanul, durván viselkedik
- súlyosabb vétségeket (verekedés, lopás) is elkövet
- a közösség fejlődését hátráltatja
- viselkedése kihívó, nem iskolai életnek megfelelő

Iskolánkban a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás:

- önmagához mérten fejlődő teljesítményt nyújt
- munkavégzése pontos, megbízható
- igényli tudása bővítését, munkáját ésszerűen, céltudatosan tervezi meg
- önálló a munkában, önellenőrzésre képes
- kötelességtudata magas fokú, kapott és vállalt feladatait maradéktalanul elvégzi
- érdeklődése az iskolán kívül ismeretanyagra is kiterjed

Jó:

- az órákra lelkiismeretesen készül fel
- feladatait rendszeresen, megbízhatóan elvégzi, de többletmunkát nem, vagy csak ritkán vállal

- a tanórákon többnyire aktívan vesz részt

Változó:

- tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől, feladatvégzése pontatlan, hiányos
- teljesítménye ingadozó, a tanulásban nem kitartó
- önálló munkájában figyelmetlen, figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik

Hanyag:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődéséért
- tanulmányi feladatait folyamatosan nem végzi el
- órai munkája passzív
- felszerelése hiányos, taneszközeit nem hordja el
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tárgyból elégtelen

A magatartás és szorgalom értékelésénél nem érdemjegyet használunk (havi, félévi és év végi időpontoknál). Ez nem osztályzat. Az elbírálás szempontjait minden osztályközösség termébe, a házirend mellé ki kell függeszteni! A felsorolt szempontok közül az elbíráláskor legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A megítéléskor mindig figyelembe kell venni a gyermek életkörülményeit és képesség szintjét!

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten:

- példamutató magatartást tanúsít
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el
- az iskolai közösség érdekében közösségi munkát végez
- iskolai és iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, előadáson, bemutatón vesz részt
- vagy bármilyen más módon segít az iskola hírnevének megőrzésében, annak növelésében az iskola jutalomban részesíti

Az iskolai jutalmazás formái:

Az iskolában tanév közben a következő dicsérek adhatók:

- szaktanári dicséret
- napközis nevelői dicséret
- osztályfőnöki dicséret
- igazgatóhelyettesi dicséret
- igazgatói dicséret
- nevelőtestületi dicséret

A dicséretet írásba kell foglalni és így kell a szülők tudomására hozni, valamint a közösség előtt ki kell hirdetni.

Az egyes tanévek végén kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melynek a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vesznek át.

Az iskolán kívüli versenyeken, előadásokon, bemutatókon, vetélkedőkön eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.

A kiemelkedő eredménnyel végzett közös munkát az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és könyvjutalomban lehet részesíteni.

A dicséretet írásba kell foglalni és így kell a szülők tudomására hozni, valamint a közösség előtt ki kell hirdetni.

Azt a tanulót, aki:

- a tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti
- a házirend előírásait megszegi
- igazolatlanul mulaszt
- árt az iskola hírnevének, büntetésben lehet részesíteni

Az iskolai büntetés formái:

- szaktanári
- napközis nevelői
- osztályfőnöki figyelmeztetés (szóban, írásban)
- osztályfőnöki intés
- osztályfőnöki megrovás
- igazgatói figyelmeztetés (szóban, írásban)
- igazgatóhelyettesi intés
- igazgatóhelyettesi megrovás
- igazgatói figyelmeztetés (szóban, írásban)
- igazgatói intés
- igazgatói megrovás
- tantestületi figyelmeztetés
- tantestületi intés
- tantestületi megrovás

Az iskolai büntetések kiszabását a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyosságától függően el lehet térni.

A büntetést írásba kell foglalni: így kell a szülők tudomására hozni (esetleg postán elküldeni), valamint a közösség előtt ki kell hirdetni.

Az értékelés nyilvános fórumai

- háziversenyek, vetélkedők
- nyitott tanítási órák a szülők és az érdeklődő általános iskolások számára
- értékelés, méltatás a helyi médiában
- értékelés az egész diákközösség előtt, a nevelőtestület előtt
- a tanévzáró ünnepélyen is értékel az igazgató
- szakköri produktumok kiállítása, bemutatója

A tanulók fizikai állapotának felmérését célzó program

A közoktatásról szóló törvény 41.§ (5) kimondja, hogy „... az általános iskolában, középiskolában és szakiskolában évente két alkalommal”, őszi és tavasszal gondoskodni kell a tanulók fizikai állapotának méréséről.

Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. E hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítésében, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztésére, a szükséges szint elérésére, megtartására.

A törvény által megszabott kötelezettség végrehajtására a tanulók fizikai képességének mérésére egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható tesztek használunk, melyek mutatják a gyerekek fizikai felkészültségének mértékét.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése, motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

AZ EGYSÉGES MÉRÉSRE ÉS ÉRTÉKELÉSRE ALKALMAS PRÓBÁK.

I. Az aerob állóképesség mérése:

Cooper-teszt

Az egyéni aerob teljesítőképességét, akkor lehet a legpontosabban mérni, ha az alkalmazott próbák végrehajtása kiegészül pulzusméréssel.

A pulzus mérése mindaddig, - a készség szintjéig való – gyakorlási folyamatként fogható fel, amíg a tanulók nem tudják önállóan, megbízhatóan, pontosan elvégezni

II. Az erő, erő – állóképesség mérése:

1. Helyből távolugrás.
(Az alsó végtag dinamikus erejének a mérésére)
2. Hasonfekvésből törzsemelés
(A hátizom erő, erő – állóképesség mérésére)
3. Hanyattfekvésből felülés (térdérintéssel)
(A csípőhajlító és a hasizmok erő, erő – állóképességének mérésére)
4. Fekvőtámaszban karhajlítás
(A vállöv – és a kar erejének, erő – állóképesség mérésére)

ÁLTALÁNOS MÉRÉSI SZEMPONTOK

1. A mérés megkezdése előtt a tanulónak tisztában kell lenni a mérés céljával, gyakorlati hasznosságával és az elvégzendő feladatokkal.
2. Valamennyi próbát tornateremben valamint sportudvaron tornaruhában, sportöltözletben célszerű végezni.

3. A mérést mindig előzze meg az általános és speciális bemelegítés.
4. A feldolgozásra alkalmas próbákkal egyszerűen, objektíven mérhető, értékelhető a tanulók fizikai állapota.
5. Az általános testi erő, erő-állóképesség mérésére alkalmazott próbák elvégzésekor (minden próbán minimum 3 kísérleti lehetőség megadásával) a legjobb teljesítményt kell nyilvántartásba venni, és a megfelelő pontértéket, (a megadott táblázat segítségével) meghatározni.
6. Az általános fizikai teherbíró-képesség közös mérése és értékelése során el kell érni, hogy a tanulók elméletben és gyakorlatban is megszerezzék azokat az alapvető élettani, egészségügyi és edzéselméleti ismereteket, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a fizikai állapotuk szinten tartásához, szükség esetén fejlesztéséhez, valamint szintjének ellenőrzéséhez.
7. A teljesítmény mérésére, értékelésére alkalmas próbákat azzal a tanárral legcélszerűbb elvégeztetni, aki a tanulók testi nevelésével foglalkozik.
8. A próbák mérése és értékelése a (testnevelő) tanár irányítása mellett, a tanulók önállóan végzik.
9. A tanulók általános fizikai teherbíró képességének fokozatos fejlesztése, mérése, az iskolai testnevelés részévé, kiemelkedő feladatává kell, hogy váljék.

AZ ÁLTALÁNOS FIZIKAI TEHERBÍRÓKÉPESSÉG MINŐSÍTÉSE

0-20.5 pont igen gyenge

Gyenge fizikai állapota miatt, a mindennapi tevékenységének maradéktalan elvégzése, legtöbb esetben olyan fizikai-szellemi megterhelést jelent, hogy rendszeresen fáradtnak, kimerültnek érzi magát.

(A figyelem terjedelmének, tartósságának növeléséhez, közérzetének – átmeneti – javításához igen gyakran különféle élénkítő szerek, esetenként gyógyszerek fogyasztására van szükség. Hajlamos a gyakori megbetegedésre. Immunrendszerének a kisebb fertőzések, könnyebb megbetegedések leküzdése is igen gyakran komoly megterhelést jelent.)

21-40.5 pont gyenge

Az egésznapos tevékenységtől gyakran elfárad, a nap végén levertnek, kimerültnek, rosszkedvűnek érzi magát, egyik napról a másikra, nem tudja kipihenni fáradalmát.

41-60.5 pont elfogadható

A rendszeres, mindennapi tevékenységtől már ritkán fárad el, de tartós, váratlan többletmunka már erősen igénybe veszi.

61-80.5 pont közepes

Elérte azt a szintet, amely elegendő ahhoz, hogy egészsége stabil maradjon, azaz tartósan kiegyensúlyozottan, jó közérzettel élhessen. E szint megtartásához is, heti 2-3 órás időtartamú, rendszeresen végzett testedzés szükséges. Az egészség megőrzése érdekében a továbbiakban, (a későbbi élete folyamán) is törekedni kell legalább e szint megtartására.

81-100.5 pont jó

Ezt a szintet általában azoknak sikerül elérni, akik valamilyen sportágban alacsonyabb szintű szakosztályban, ill. amatőr szinten rendszeresen edzenek, versenyeznek.

(E szintet elérők, amennyiben élsportolókká szeretnének válni, minél előbb kezdjenek hozzá az alapvető kondicionális képességeik magasabb szintre emeléséhez, fejlesztéséhez.)

101-120.5 pont kiváló

E szintet elérők, már fizikailag jól terhelhetők, az általuk választott sportágban (élsportolóként) is kiváló eredményeket érnek el.

Az iskolai mindennapos testedzés megvalósításának feladata, folyamata

A mindennapos testnevelés célja:

- testmozgás megszerettetése
- egészséges életmód alapvető ismeretinek elsajátítása
- a tanulók fizikai állapotának javítása
- természetes mozgásigény kielégítése

A mindennapos testnevelés feladatai:

- hozza azonos szintre a tanulók mozgáskészségét
- mozgásos feladatokkal alakítsa a legfontosabb jártasságokat és készségeket
- fejlessze a gyerekek ügyességét, testi erejüket illetve állóképességüket
- keltse fel a tanulók mozgás-, versengési- és játékigényét
- testtartási hibák megelőzése

Megvalósítás:

A heti 3 testnevelés óra mellett a szabadidős foglalkozás terhére valósítható meg. Időtartama minimum 20-25 perc. (Az iskolaotthon keretei között is ezt valósítjuk meg.)

Heti 2 alkalommal tömegsport foglalkozást szervezünk.

Azokon a napokon, amikor a tanulónak nincs testnevelés órája (heti 2 nap), az 5. ill. 6. órában játékos foglalkozást, vagy zenés sportgimnasztikát iktatunk be az órarendbe.

Formái lehetnek: zárt térben, szabadban

Zárt térben:

- tornaterem
- tanterem
- sportcsarnok
- más intézmény által felkeresett helyek

Szabadban:

- udvar
- tanulmányi séta
- tanulmányi kirándulás
- nem tanítási napon szervezett iskolai kirándulások

- játszótér

A mindennapos testnevelés feladatainak kidolgozása során törekedni kell arra, hogy a tantervi követelményekre épüljön, kiegészítve minél több játékos feladattal. Ezzel lehetővé téve, hogy a gyerekek megismerjék, megszeressék a sportot.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

<i>A Pedagógiai Program hatálya:</i>	CEGLÉDI REFORMÁTUS ÁLTALÁNOS ISKOLA
<i>Hatályba lépés ideje:</i>	2008 szeptember 1-től felmenő rendszerben, a közoktatási törvény rendelkezései szerint
<i>A program módosítása:</i>	2008. tanév vége
<i>A program módosítására jogosult:</i>	fenntartó igazgató igazgatóhelyettes legalább a nevelőtestület 75 %-a

A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala:

Az iskola programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető
A program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

fenntartónál
iskola irattárában
iskola könyvtárában
iskola nevelői szobájában
igazgatónál
igazgatóhelyettesnél

Az iskola használók az iskola igazgatójától kérhetik a pedagógiai programba történő betekintést. Az érdeklődők az iskolai könyvtárban olvashatják el a dokumentumot.

A 2008. szeptember 1-től érvényes Pedagógiai Programot a 2006.szeptember 4-én ELFOGADOTT PEDAGÓGIAI PROGRAM FELÜLVIZSGÁLATA, ÁTDOLGOZÁSA BŐVÍTÉSE után a tantestület 2008. augusztus 25-i értekezletén elfogadta.
(jegyzőkönyv csatolva)

Arany Zsolt
Igazgató

2008. augusztus 31-én a Pedagógiai Programot a fenntartónak véleményezésre átadtam.

Arany Zsolt
Igazgató

Az így elfogadott dokumentumokról a szülők és diákok tájékoztatást kaptak
Betekintésre és módosító javaslatra vonatkozóan az érintetteknek a törvény előírásai szerint volt lehetőségük.

A szülői szervezet a pedagógiai programot, a 2008 szeptember 8-i ülésén tárgyalta és elfogadta.

(Jegyzőkönyv mellékelve)

Lukács Jánosné
Szülői Szervezet elnöke

Diákönkormányzat a Pedagógiai programot 2008 szeptember 16-án megtárgyalta, és elfogadta.

(Jegyzőkönyv mellékelve)

Győr Barbara
DÖK elnöke

Az Igazgatótanács a 2008 szeptember 09-én tartott gyűlésén a Pedagógiai Programot megtárgyalta és jóváhagyta, a Fenntartónak elfogadásra javasolja.

(Jegyzőkönyv mellékelve)

A FENNTARTÓ - Cegléd – Felszegi református Egyházközség – 2008 november 12-én megtartott presbiteri gyűlésén a Pedagógiai Programot az Igazgatótanács javaslata alapján megtárgyalta és jóváhagyta.

(Jegyzőkönyvi határozat mellékelve)

Arany Béla
Főgondnok

Dr. Sándor Balázs
lelkipásztor

A Pedagógiai Program szakértői véleményezése csatolva.